

[CD 15 Φάκελος 1]
RW 2V.135

Ο φάκελος με τον κωδικό **RW 2V.135** περιέχει **236** σελίδες στρατιωτικών εγγράφων-ως επί το πλείστον καταθέσεις Γερμανών στρατιωτών στην Υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου, που εκτείνονται χρονικά από **9.5.** έως **13.11.1941.** Αφορά στην Κρήτη.

Σελίδα 1 (περίληψη)

Εμπροσθόφυλλο φακέλου εγγράφων από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού -Υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου.

Σελίδες 2-4 (περίληψη)

Περιεχόμενο εγγράφων σε χειρόγραφη μη ευανάγνωστη μορφή.

Σελίδες 5-7 (περίληψη)

Δυο (2) στρατιωτικά έγγραφα. Το πρώτο από επιτελικό αρχίατρο στον τομέα Αιχμαλώτων Πολέμου προς τη στρατιωτική Υπηρεσία Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου στο Βερολίνο με ημερομηνία 26.7.1941.

Αφορά στην αποχή τούτου από εξετάσεις μαρτύρων λόγω τοποθέτησης στην Κρήτη ενός Αστυνόμου Α της υπηρεσίας Δίωξης Κοινού Εγκλήματος με αποστολή αυτού τη διεξαγωγή έρευνας περί διαπραχθέντων ωμοτήτων στην Κρήτη.

Το δεύτερο από τον Υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας προς Ανώτατη Διοίκηση Στρατού –υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 28.7.1941.

Αφορά στην αποστολή συνημμένου αντίγραφου από την υπηρεσία Δίωξης Κοινού Εγκλήματος προς τον υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας. αναφορικά με την αποστολή Ειδικής Επιτροπής Αστυνομίας Εγκληματολογικού στην Κρήτη καταγράφοντας τα βρισκόμενα σε πλήρη συμφωνία με τον αντιπτεράρχο Student καθήκοντα αυτής (όπως έρευνα, εντοπισμός και εξακρίβωση των υπαιτίων και των ηθικών αυτουργών για τις διαπραχθείσες ωμοότητες εναντίον Γερμανών αλεξιπτωτιστών στην Κρήτη -κυρίως από πολίτες, ενδεχομένως ακόμα και από ορισμένα μέλη στρατιωτικών μονάδων-, καταγραφή σε λίστες των κατονομαζόμενων ομάδων και ατόμων για τον κατόπιν εντοπισμό και σύλληψη αυτών, αναζήτηση τάφων πεσόντων μελών του γερμανικού στρατού και ταυτοποίηση των πτωμάτων, συγκέντρωση όλου συνολικά του υφιστάμενου υλικού ως προς την εκμετάλλευση αυτού για λόγους προπαγάνδας και πολιτικής σκοπιμότητας).

Σελίδες 8-10 (περίληψη)

Ιδιόχειρη δυσνόητης μορφής σελίδες καταγράφοντας την ημερομηνία 1.8.1941.

Σελίδες 11-16 (περίληψη-μετάφραση)

Έγγραφο από το στρατιωτικό δικαστήριο της 7ης αερομεταφερόμενης Μεραρχίας προς Ανώτατη Διοίκηση Στρατού -υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου με ημερομηνία 31.7.1941.

Περιέχουν σε χειρόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή τα πρακτικά ένορκης κατάθεσης Γερμανού υποσημνία του 1ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών αναφορικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου από Βρετανούς ή Έλληνες στρατιώτες.

(μετάφραση) Επί του θέματος: Στις 20 Μαΐου 1941 ρίχθηκα με τη διμοιρία μου πλησίον του Ηρακλείου στην Κρήτη. Το πρωί της 21^{ης} Μαΐου 1941 τραυματίστηκα. Δέχθηκα μια σφαίρα στη λεκάνη. Επειδή δεν μπορούσα προσωρινά να κινηθώ, αφέθηκα από τους Άγγλους πίσω στο πεδίο της μάχης. Η διμοιρία μου αναγκάστηκε να παραδοθεί το απόγευμα της 21.5.41 λόγω έλλειψης πυρομαχικών. Κατά το ξημέρωμα της 22.5.41 φορτώθηκα από τους Άγγλους σε ένα φορτηγό και μεταφέρθηκα σε ένα νοσοκομείο της πόλης του Ηρακλείου. Στο δρόμο προς εκεί σταμάτησε ο οδηγός του φορτηγού και έδειξε σε εμένα δύο νεκρούς Γερμανούς αλεξιπτωτιστές, εκ των οποίων ο ένας κείτονταν με την πλάτη και ο άλλος με το πρόσωπο στραμμένο στο έδαφος και μάλιστα σε μια απόσταση μόνο λίγων μέτρων από το δρόμο. Στο Γερμανό αλεξιπτωτιστή που βρίσκονταν με την πλάτη στο έδαφος μπόρεσα ξεκάθαρα να διακρίνω ότι του είχε κοπεί η μύτη και τα δυο του αυτιά καθώς επίσης του είχαν αφαιρεθεί τα μάτια. Ακριβώς αυτό παρατήρησα. Είναι απίθανο η παραμόρφωση του προσώπου να μπορεί να αποδοθεί σε σημάδια αποσύνθεσης, επειδή τα πτώματα βρίσκονταν εκεί το πολύ μια ημέρα. Ο Άγγλος έδειξε με το χέρι προς τα δύο πτώματα και είπε: «όχι Άγγλοι, Έλληνες».

Σελίδες 17-21 (περίληψη-μετάφραση)

Αντίγραφο εγγράφου από τον Ανώτατο Διοικητή της Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας προς την Ανώτατη Διοίκηση Στρατού και το υπουργείο Εξωτερικών με ημερομηνία 20.7.1941.

Αφορά στην αποστολή απορρήτου συνημμένου αντίγραφου από τη Γενική Διοίκηση 11ου Αεροπορικού Σώματος προς Ανώτατο Διοικητή Αεροπορίας με ημερομηνία 15.7.1941 αναφορικά με τη διάπραξη ωμοτήτων εναντίον Γερμανών στρατιωτών στην Κρήτη.

(μετάφραση) Προσωρινός απολογισμός σχετικά με τη διάπραξη ωμοτήτων εναντίον Γερμανών στρατιωτών στην Κρήτη

Α. Μέγεθος των παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου και των ωμοτήτων.

Έχει διαπιστωθεί κυρίως μέσω των ένορκων καταθέσεων Γερμανών στρατιωτών, οι οποίοι συμμετείχαν στην επέμβαση της Κρήτης, των ανακρίσεων Ελλήνων και Άγγλων καθώς και ορισμένων φωτογραφιών η κάτωθι εικόνα:

1) Συμμετοχή πολιτών και αστυνομικών σε όλους τους χώρους επέμβασης σε ανοιχτού τύπου μάχη, ιδιαίτερος στο δυτικό τμήμα του νησιού, εκεί συμμετείχαν κατά τόπους οι πολίτες στις μάχες σύμφωνα με τις στρατιωτικές αρχές. Ο πληθυσμός, μεταξύ των οποίων επίσης παιδιά των δέκα ετών, έβαλλε με όλων των ειδών όπλα, εν μέρει με σφαίρες Dum-Dum και κυνηγετικών όπλων. Παρατηρήθηκαν επανειλημμένως ελεύθεροι και κρυμμένοι σε δέντρα σκοπευτές. Εντοπίστηκαν μόνο σε μια περίπτωση γυναίκες φέροντας όπλα, αντιθέτως κατεύθυναν τούτες τα πυρά με μαντήλια και μετέφεραν ανεφοδιασμό στις θέσεις μάχης.

2) Υπήρξε λεηλάτηση πεσόντων και τραυματιών και εκλάπη ο ρουχισμός αυτών.

3) Σε πτώματα πεσόντων Γερμανών στρατιωτών διαπιστώθηκαν άφθονοι ακρωτηριασμοί: κομμένα γεννητικά όργανα, αφαιρεμένα μάτια, κομμένα αυτιά και μύτες, μαχαιριές στο πρόσωπο, στο θώρακα, στην κοιλιά και στην πλάτη, βαθιές τομές στο λαιμό και κομμένα χέρια. Οι διαπιστωμένοι ακρωτηριασμοί παραπέμπουν κυρίως στη βεβήλωση νεκρών. Τα γεγονότα συνηγορούν σε ορισμένες περιπτώσεις στο γεγονός ότι οι τραυματίες έχουν επίσης κακοποιηθεί και βασανισθεί μέχρι θανάτου. Έχουν βρεθεί πτώματα δεμένα από τα χέρια, τους βραχίονες ή τα πόδια. Σε μια περίπτωση επίσης εντοπίστηκαν πτώματα με σκοινί περασμένο γύρω από το λαιμό. Εδώ, πρέπει να τονιστεί μια ιδιαίτερος ακραία περίπτωση: Ένας σμηνίας των

αλεξιπτωτιστών περιφερόταν εντελώς γυμνός από στρατιώτες και πολίτες διαμέσου του Καστελίου. Έφερε σφαίρα στην κοιλιά και τα άντερα του εξείχαν. Όταν ήταν έτοιμος να σωριαστεί στο έδαφος τον εξανάγκαζαν με τα κοντάκια των όπλων τους να συνεχίζει να βαδίζει.

4) Στην πλευρά του εχθρού παρατηρήθηκαν γερμανικές στρατιωτικές στολές, κυρίως στολές και κράνη αλεξιπτωτιστών. Από την πλευρά του εχθρού δίδονταν επίσης σήματα με σημαίες έχοντας πάνω τον αγκυλωτό σταυρό για λόγους παραπλάνησης.

5) Επιζήσαντες του ναυαγίου της Ελαφράς Μοίρας Σκαφών Δύση, η οποία απέπλευσε στις 19.5 από τον Πειραιά και δέχθηκε τη νύχτα της 21 προς 22.5 επίθεση από αγγλικά πολεμικά πλοία και εν μέρει καταστράφηκε, δέχθηκαν τα πυρά των Αγγλων. Πλέοντας στη θάλασσα στρατιώτες με σωσίβια και κωπηλατώντας πάνω σε φουσκωτές λέμβους δέχθηκαν ταυτόχρονα πυρά και τραυματίστηκαν. Οι πυροβολισμοί σημειώθηκαν από τα αγγλικά πολεμικά πλοία κάνοντας χρήση τροχιοδεικτικών πυρομαχικών από πολυβόλα και πυροβόλα.

Β. Κύκλος δραστών

Βάσει του αποτελέσματος της έρευνας μπορεί κάποιος να δεχθεί ότι η βεβήλωση νεκρών και η κακοποίηση έχουν διαπραχθεί σχεδόν αποκλειστικά από πολίτες της Κρήτης. Επιζώντες παρατήρησαν ότι σε κάποιες περιπτώσεις πολίτες όρμησαν σε νεκρούς, τους λήστεψαν και τους χτύπησαν με μαχαίρια. Τέτοιου είδους επιθέσεις διεπράχθησαν μόνο σε κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις από στρατιώτες του εχθρού. Άγγλοι συμμετείχαν εκεί σε σπάνιες κυρίως περιπτώσεις. Αντιθέτως, έδωσαν βάρος στην έννομη συμπεριφορά προς τους αιχμαλώτους, εμπόδισαν επιθέσεις Ελλήνων στρατιωτών και πολιτών και κυρίως έπραξαν όλα τα δέοντος απαραίτητα ως προς τη φροντίδα των αιχμαλώτων. Εν αντιθέσει τούτου, η έναρξη πυρών εναντίον ναυαγών σημειώθηκε αποκλειστικά από τα αγγλικά πλοία.

Γ. Ζήτημα ευθυνών

Πως προήλθε και ο άμαχος πληθυσμός της Κρήτης συμμετείχε στις μάχες και διέπραξε ωμότητες, μπορεί εξαιρετικά δύσκολα να διαπιστωθεί. Οι καταθέσεις Κρητικών και Άγγλων αιχμαλώτων πρέπει να ληφθούν με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή υπόψη, επειδή υπάρχει η πρόθεση μιας αμφοτέρης επίρριψης ευθυνών. Είναι βέβαιο ότι μερικούς μήνες πριν την επέμβαση στο νησί είχε ξεκινήσει από τους Άγγλους μια μεγάλου μεγέθους εχθρική προς τη Γερμανία προπαγάνδα. Οι Άγγλοι φαίνονταν ότι προωθούσαν μέσω επιδείξεων πρακτόρων μια ισχυρότατη κατά της Γερμανίας προπαγάνδα προς όλους τους κύκλους του πληθυσμού της Κρήτης. Η τακτική τούτη βρήκε γόνιμο έδαφος. Ένα ευρύ φάσμα του κρητικού πληθυσμού ήταν φιλικά διακείμενο στους Άγγλους. Το 1939 σχεδιάστηκε ένα πραξικόπημα με στόχο την απόσχιση του νησιού από την Ελλάδα και την ενσωμάτωση του στην Αγγλία. Ο Κρητικός παράλληλα έχει εξοικειωθεί στη βεντέτα και είναι πολεμοχαρής και οξύθυμος. Δεν ήταν εκ τούτου πολύ δύσκολο να τον ξεσηκώσουν ως προς την υπεράσπιση του νησιού του. Ο αγώνας του διεξάγεται, σύμφωνα με τα τοπικά χαρακτηριστικά αυτού, με εξαιρετική σκληρότητα και μεγάλη υποουλότητα.

Από ένα ραδιοφωνικό διάγγελμα του Έλληνα πρωθυπουργού Τσουδερού, εκφωνημένο στις 14 Μαΐου 1941 στα Χανιά, προκύπτει ότι η ελληνική κυβέρνηση έχει επίσης προτρέψει τον κρητικό πληθυσμό «να πολεμήσει εναντίον του εισβολέα». Η ελληνική και αγγλική ανώτατη στρατιωτική διοίκηση ήταν σύμφωνες προς μια ανάμειξη των πολιτών στις εχθροπραξίες. Μια ανακαλυφθείσα διαταγή εξέφραζε την ανάγκη παράταξης είκοσι περίπου λόχων εθνοφρουράς. Εκτός τούτου, ορισμένοι Έλληνες αξιωματικοί παρακίνησαν σε χωριά της Κρήτης τον εκεί άμαχο πληθυσμό προς μάχη.

Το γεγονός αυτό είχε ωστόσο παρουσιαστεί μόνο μεμονωμένα, επειδή οι Έλληνες αξιωματικοί δεν είχαν μεγάλο κύρος στην Κρήτη. Έλληνες μάρτυρες ανέφεραν ότι Έλληνες αξιωματικοί, που αφίχθησαν από την ηπειρωτική χώρα, αντιμετώπισαν τον κίνδυνο εκτέλεσης από τους Κρητικούς.

Σελίδες 22-23 (περίληψη)

Χειρόγραφες μη ευανάγνωστης μορφής σημειώσεις.

Σελίδες 24-35 (περίληψη-μετάφραση)

Στρατιωτικό έγγραφο από τον υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας προς την Ανώτατη Διοίκηση Στρατού -υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 28.7.1941.

Αφορά στην παραβίαση του διεθνούς δικαίου κατά των Γερμανών στρατιωτών στην Κρήτη και στην αποστολή τριών (3) αντίγραφων συνημμένων.

Το πρώτο τελική αναφορά του επικεφαλής επόπτη-μέλους του στρατιωτικού δικαστηρίου του 11ου Αεροπορικού Σώματος προς τον νομικό σύμβουλο του 4ου Αεροστόλου, με ημερομηνία 15.7.1941.

Αφορά στο πέρας των ερευνών περί παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου κατά των Γερμανών αλεξιπτωτιστών και αερομεταφερόμενων μονάδων στις πρώτες ημέρες της γερμανικής επίθεσης εναντίον της Κρήτης σημειώνοντας μ.α. την καταγραφή των εν λόγω περιπτώσεων, τη διαδικασία καταθέσεων από τους διακομισθέντες σε νοσοκομείο της Αθήνας τραυματίες και σε συνεργασία με το στρατιωτικό δικαστήριο της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας, την τοποθέτηση από τον αρχηγό του επιτελείου, υποπτέραρχο Schlemm, μιας ειδικής επιτροπής υπό την ευθύνη του σμηναγού Bock, ως προς την επαλήθευση των διαπραχθέντων στην Κρήτη ωμοτήτων, τη μετακίνηση της εν λόγω επιτροπής στις 28 Μαΐου προς Κρήτη για τη διαδικασία λήψης περαιτέρω καταθέσεων λόγω της εμφανιζόμενης ελλιπούς εικόνας στην ηπειρωτική Ελλάδα -αναφέρεται η συμμετοχή εκεί ενός αριθμού δακτυλογράφων και του μέλους του στρατιωτικού δικαστηρίου Ecker-, την έκδοση διαταγής στις 31.5 περί πραγματοποίησης επιχείρησης ανταποδοτικών εκδικητικής φύσης μέτρων παρακάμπτοντας τις τακτικές διαδικασίες του στρατιωτικού δικαστηρίου υπό τη σε νωρίτερο χρονικό σημείο σύνταξη έκθεσης με επισυναπτόμενες ένορκες καταθέσεις με παραλήπτη τον αιθεράρχη Goering και έγκριση αυτού της απόφασης περί σκληρών αντιποίνων υπό την προαναφερόμενη κατάργηση των ένομων διαδικασιών του στρατιωτικού δικαστηρίου και ο ίδιος διέταξε την επιβολή πάρα πολύ σκληρών μέτρων ανταπόδοσης.

Αναφέρεται ακόμα η συνέχιση των ένορκων καταθέσεων δίδοντας μια σχετικά ολοκληρωμένη εικόνα των γεγονότων στα πεδία μάχης με εξαίρεση αυτών των μελών του 1ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών λόγω άμεσης επιστροφής αυτού μετά το πέρας των μαχών στη Γερμανία, η εντολή του Goering περί μετακίνησης στην Κρήτη μιας ειδικής ομάδας της Αστυνομίας Δίωξης Κοινού Εγκλήματος για τον εντοπισμό μαζί με τα Μυστική Αστυνομία Στρατού των ενόχων για τη διάπραξη ωμοτήτων οι οποίοι έχουν εγκαταλείψει τις κατοικημένες περιοχές καταφεύγοντας στα βραχώδη και δύσκολα προσβάσιμα βουνά (αναφορά σε επιστολή του αντισυνταγματάρχη Campell προς τον στρατηγό Freiberg ότι «σχεδόν κάθε ελαιόδεντρο φιλοξενούσε έναν Έλληνα συμμορίτη»).

Στο πλαίσιο των διατασσόμενων αντιποίνων καταγράφεται η ισοπέδωση αριθμού χωριών, οι κάτοικοι των οποίων συμμετείχαν με ιδιαίτερη σφοδρότητα στις μάχες ή είχαν ανακαλυφθεί πολλά τον αριθμό διαμελισμένα και ακρωτηριασμένα πτώματα περίξ αυτών και η εκτέλεση των ικανών να φέρουν όπλο ανδρών στα χωριά τούτα (ήδη

πριν την έκδοση της συγκεκριμένης εντολής περί αντιποίνων προχώρησε ο γερμανικός στρατός στη θανάτωση μεγάλου τμήματος του άμαχου πληθυσμού εκεί όπου είχε διαπιστωθεί μεγάλης κλίμακας προβολή αντίστασης από τους κατοίκους), η κατάσχεση καταθέσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς (στο σημείο αυτό η σύνταξη μιας λίστας καταζητούμενων με καταγραφή όλων των ύποπτων ατόμων για ενεργή συμμετοχή στην οργάνωση της αντίστασης του άμαχου πληθυσμού, η επιχείρηση σύλληψης αυτών και η έναρξη απαραίτητων δικαστικών διαδικασιών ειδικά για υψηλόβαθμα πρόσωπα).

Το δεύτερο συνημμένο αφορά αντίγραφο της μετάφρασης στη γερμανική γλώσσα του χειρόγραφου ραδιοφωνικού διαγγέλματος του πρωθυπουργού της ελληνικής κυβέρνησης, Εμμ. Τσουδερού, εκφωνημένο στις 14 Μαΐου 1941 στην πόλη των Χανίων.

(μετάφραση) Προς τους συμπολίτες μου!

Ο αλτρουισμός και η εμπιστοσύνη, με την οποία αντιμετωπίζετε τη σημερινή δύσκολη κατάσταση, είναι η ίδια με αυτή την οποία οι Κρητικοί πάντα αντιμετώπιζαν τα μεγάλα γεγονότα της μακράς ταραχώδους αλλά ένδοξης ζωής τους. Ήσασταν πάντα αξιοσέβαστοι και αντάξιοι της ιστορίας σας και φανήκατε πρόθυμοι να ανταλλάξετε την αγάπη προς την ελευθερία με τους κινδύνους του πολέμου όταν το απαιτήσαν τα εθνικά συμφέροντα. Κατ' αυτόν τον τρόπο διαμορφώθηκε στο πέρασμα των αιώνων ο υπερήφανος σας χαρακτήρας, το υψηλότατο αγαθό ενός ελεύθερου ανθρώπου. Δεν θελήσατε ποτέ να είστε σκλάβοι άλλων ανθρώπων ή των καταστάσεων και έτσι έχετε σκοτώσει το φόβο μέσα σας. Σας ακολουθεί πάντοτε η συμβουλή του Περικλή προς τους Αθηναίους ότι ευτυχισμένος είναι μόνο κάποιος, όταν είναι ελεύθερος, θαρραλέος και δεν λυγίζει μπροστά σε κανέναν κίνδυνο.

Είστε ένας από τους λαούς, τους οποίους δεν μπορεί κάποιος να μεταχειριστεί με περιφρόνηση και αυτός που θέλει να σας κατακτήσει, δεν λαμβάνει όπως φαίνεται υπόψη τη συναίσθηση σας για την αξιοπρέπεια την οποία κατέχετε και τη βαθιά ριζωμένη μέσα σας αγάπη για την ελευθερία. Οι παράνομοι με τη σκοτεινή ψυχή δικτάτορες που προσπαθούν σήμερα να σας υποτάξουν, είναι μισητοί εξαιτίας τούτου. Αργά ή γρήγορα θα συνθλιβούν κάτω από το μεγαλείο της ψυχής σας το οποίο είναι προδιαγεγραμμένο για μεγάλες πράξεις.

Γνωρίζετε όμως ότι είναι ευκολότερο να εμποδίζετε τη δημιουργία της τυραννίας με το να πολεμήσετε εγκαίρως εναντίον του εισβολέα, αντί να τον εξολοθρεύσετε αφότου έχει ήδη μόλις εγκατασταθεί. Οι αντίπαλοι, οι οποίοι εκπροσωπούν το καθεστώς βίας, στηρίζονται μετά την κατάκτηση μιας χώρας στον δια της βίας εξαναγκασμό, στη σκληρότητα και στο έγκλημα. Αυτοί πρέπει εξαιτίας αυτού να χτυπηθούν και να εξολοθρευτούν, προτού καταστεί εφικτό να ισχυροποιηθεί με επιτυχία η θέση τους. Να έχετε εμπιστοσύνη, ο εχθρός μας είναι μικρόψυχος, φοβισμένος και θα υποχωρήσει μπροστά στο δίκαιο που εσείς προστατεύετε.

Στον κόσμο υπάρχουν δειλοί οι οποίοι καταφέρνουν να διασωθούν μέσω της οπισθοχώρησης. Αλλά για τους ευπρεπείς και τους περήφανους άνδρες είναι ο κίνδυνος μικρός σε αντίθεση με την ατιμία, επειδή αυτοί γνωρίζουν ότι ο πικρότερος εξευτελισμός και ταπείνωση είναι αυτός ο οποίος ξεπηδάει από τον φόβο, με τον οποίο ζει ένας δούλος. Είναι χειρότερο, επειδή ο κίνδυνος του θανάτου είναι μικρότερος από την ατιμία. Είστε ένας λαός ο οποίος τοποθετεί την τιμή του πάνω απ' όλα. Για αυτό το λόγο είναι η Κρήτη η πηγή του ηρωισμού και τον μεταδίδει προς όλους όσους έχουν μεγάλη καρδιά, θάρρος και δύναμη να αντισταθούν στη βία του εχθρού. Είναι καθήκον μας, ως ένας λαός με χαρακτήρα, να υπερασπίσουμε τον εαυτό μας, να ακολουθήσουμε

τα γεγονότα με υπομονή και αισιοδοξία και να αναμένουμε με βεβαιότητα ότι η νίκη θα είναι και αυτή τη φορά δική μας.

Κανένας δεν θα πρέπει να βλάψει την πατρίδα του μέσω ταραχών. Με θάρρος και πίστη θα φτάσουμε στο στόχο μας και θα επιτύχουμε τις εθνικές μας επιδιώξεις. Ο αγώνας για την ελευθερία εναντίον των σκοτεινών δυνάμεων της σκλαβιάς είναι καθήκον μας και θα συντρίψουμε τις χρήσιμες στον εχθρό δυνάμεις.

Η έντιμη Κρήτη, διαπνεόμενη εδώ και αιώνες από αθάνατο πνεύμα, δεν έχει ποτέ αποδειχτεί μικρή. Αντιπροσωπεύει το αθάνατο ελληνικό πνεύμα, την πίστη στην πατρίδα. Εξαιτίας του αμετάβλητου αυτού χαρακτηριστικού επίσης θα συντριβεί ο εχθρός σε τούτες τις μαύρες ώρες.

Θα ήθελε να σας πω ακόμα μια λέξη. Στο νησί μας εμφανίστηκαν γενναίοι άνδρες για να πολεμήσουν μαζί σας για την ελευθερία των λαών. Προς όλους εσάς συστήνω να επιδείξετε σε αυτούς αγάπη και αλληλεγγύη. Πρέπει συγχρόνως να θυμόμαστε ότι επίσης θυσιάστηκαν μαζί με τους Κρητικούς ο ήρωας Δημακόπουλος από την Καλαμάτα, ο Όλυμπος από τα Ιωάννινα, ο Ξάνθης από το Ναύπλιο, ο Πετρίτσας από τη Σύρο, ο Λεαντόπουλος από την Πάτρα και ο Καλαφάτος από την Άνδρο. Το ιστορικής σημασίας συμβάν της μονής Αρκαδίου έδειξε σε ολόκληρο τον κόσμο, σε ποιο σκότος ήταν βυθισμένη η πατρίδα μας. Το παράδειγμα αυτό της συντροφικότητας στο εθνικό καθήκον να είναι ο καθοδηγητής σας στη συνεργασία σας με τους βρισκόμενους στην Κρήτη Άγγλους.

(περίληψη) Το τρίτο αντίγραφο απορρήτου αγγλικού εγγράφου μεταφρασμένο στη γερμανική γλώσσα. Αφορά στον ελληνικό στρατό

(μετάφραση) 4) Πολιτοφυλακή. Σε σύντομο χρονικό διάστημα θα παραταχθούν από τους περιφερειακούς διοικητές είκοσι περίπου λόχοι πολιτοφυλακής. Τούτοι θα συμπεριλαμβάνουν επίσης βοσκούς που θα δραστηριοποιηθούν στα βουνά καθώς και συγκεκριμένες ομάδες οι οποίες θα δραστηριοποιούνται στα χωριά. Η κύρια αποστολή τους στην περίπτωση μιας εμφανιζόμενης από αέρα ή θάλασσα εχθρικής επίθεσης συνίστατο στην επιτήρηση και προβολή αντίστασης εκεί όπου είναι πρακτικά εφικτό. Το ουσιώδες του καθήκοντος αυτών θα είναι η άμεση προώθηση πληροφοριών στην περίπτωση μιας επίθεσης του εχθρού. Θα οργανωθεί ένα σύστημα σινιάλων μέσω φωτιάς και πυροβολισμών στα υψώματα. Οι ομάδες πολιτοφυλακής θα υπάγονται άμεσα στους Έλληνες διοικητές των τομέων.

Σελίδες 36-47 (περίληψη-μετάφραση)

Έγγραφο από το στρατιωτικό νοσοκομείο του Mainz με ημερομηνία 18.6.1941. Περιέχει τρεις (3) ένορκες καταθέσεις μελών του γερμανικού στρατού, βρισκόμενων στην αιχμαλωσία των Άγγλων.

Η πρώτη του αλεξιπτωτιστή Hans Kotzur του 16ου λόχου Συντάγματος Εφόδου.

(μετάφραση) Επί του θέματος: Ο λόχος μου ρίχθηκε στις 20.5.1941, λίγο πριν τις 7:00, πάνω από την Κρήτη έχοντας ως αποστολή να καταλάβει ένα χώρο στρατοπέδευσης με σκηνές και δευτερευόντως μια διάβαση με ένα αεροδρόμιο.

Κατά την προέλαση προς τη διάβαση δόθηκε σε μένα η εντολή από τον επικεφαλής της διμοιρίας να φέρω εδώ ένα μουλάρι ως φορτηγό ζώο. Καθώς πλησίαζα σε ορισμένα διασκορπισμένα μεταξύ τους σπίτια, παρατήρησα έναν πολίτη με μπλε χρώματος πουκάμισο ο οποίος κρατούσε το όπλο του σε θέση βολής κρυμμένος πίσω από ένα ελαιόδεντρο. Καλύφθηκα, υψώνοντας όμως το κράνος μου από την κάλυψη. Τότε, ο πολίτης άδειασε αμέσως ολόκληρο τον γεμιστήρα του υποπολυβόλου του εναντίον του κράνους μου. Κατά τη διάρκεια τοποθέτησης του δευτέρου γεμιστήρα, κατόρθωσα να

τον σκοτώσω με το πιστόλι μου και να πετάξω προς τα εκεί ακόμα μια χειροβομβίδα η οποία διαμέλισε τον θώρακά του.

Κατά την εν συνεχεία αναζήτηση ενός φορτηγού ζώου με συνάντησαν πέντε πολίτες, δύο κορίτσια, δύο νεαροί και μια ηλικιωμένη γυναίκα. Με φοβήθηκαν πάρα πολύ μολονότι άοπλος. Εξέφρασα την επιθυμία να μου προμηθεύσουν οι νεαροί ένα ποδήλατο κάτι το οποίο κατέστη εντός δέκα λεπτών εφικτό. Λίγο αργότερα συναντήθηκα εκ νέου με τη διμοιρία μου, επιβιβαστήκαμε όλοι σε ένα σταθμευμένο φορτηγό και συνεχίσαμε με τούτο τη μετακίνηση. Κατόπιν μιας σύντομης χρονικής διαρκείας διαδρομή πέσαμε σε ενέδρα εκεί όπου είχαμε κάμποσους νεκρούς και τραυματίες μέσα στο όχημα. Επειδή η ομάδα μου έπρεπε να συνεχίσει την πορεία της, παρέμεινα πίσω με δύο επιπλέον τραυματίες συντρόφους. Από το άμεσα πλησιάζοντας αγγλικό στρατιωτικό τμήμα μας προσέγγισαν ορισμένοι Άγγλοι με παρατεταμένες τις ξιφολόγχες προς εμάς. Ένας εξ αυτών τοποθέτησε τη ξιφολόγχη του στο θώρακά μου, ενώ ένας άλλος μου έκανε σωματική έρευνα. Εξέφρασα την επιθυμία μου να πω κάτι. Αμέσως ο ένας, ο οποίος είχε στρέψει τη ξιφολόγχη εναντίον μου, απομακρύνθηκε με το παγούρι μου. Ο άλλος μου έβγαλε εντωμεταξύ όλη τη στρατιωτική μου στολή εκτός το παντελόνι και τις κάλτσες. Συγχρόνως, αφαίρεσε από μένα το κρεμασμένο στο λαιμό μου πουγκί, μέσα στο οποίο βρίσκονταν πενήντα μάρκα. Στο εν τω μεταξύ επέστρεψε ο άλλος με το παγούρι μου. Κατά την πρώτη γουλιά διαπίστωσα ότι το νερό είχε ανακατευτεί με αλκοόλ ή με βενζίνη και έπρεπε αμέσως να κάνω εμετό.

Μετά από 1 περίπου ώρα επέστρεψε ο Άγγλος, ο οποίος είχε αφαιρέσει από μένα τα πράγματα μου, μαζί με έναν άλλο και με μετέφερε προς ένα λόφο, εκεί όπου βρίσκονταν ήδη άλλοι τραυματίες αλλά και νεκροί. Αμφότεροι έδειξαν μεγάλη αδιαφορία προς εμένα, δεν με σκέπασαν με καμία κουβέρτα και δεν με μετέφεραν με ένα πανί σκηνής, αλλά με έπιασαν από το κεφάλι και τα τραυματισμένα πόδα αν και ούρλιαζε από τον πόνο. Στο ύψωμα παρέμεινα μια νύχτα και μια ημέρα χωρίς να λάβω κάτι να φάω και να πω. Όταν τα τοποθετημένα στο ύψωμα αγγλικά στρατεύματα δέχθηκαν την επόμενη ημέρα πυρά πολυβόλων, χρησιμοποίησαν τους βρισκόμενους στο ύψωμα Γερμανούς νεκρούς και τραυματίες ως κάλυψη. Κατόπιν της εχθροπραξίας αυτής βρέθηκα εκ νέου μια νύχτα και ημέρα χωρίς φροντίδα και τροφή. Το βράδυ της δεύτερης τούτης ημέρας ήρθαν Έλληνες πολίτες, μεταξύ αυτών το ένα από τα κορίτσια που είχα συναντήσει την ημέρα της πρώτης ημέρας επέμβασης. Της έγνεψα ότι ήθελα να φύγω από εκεί. Μισή ώρα πριν τις 10:00, όταν πλέον σκοτεινίασε, ήρθε με την άλλη κοπέλα και τα δύο νεαρά αγόρια, με τα οποία βρίσκονταν τότε μαζί και με πήραν. Με κουβάλησαν περίπου 2 χιλιόμετρα προς το σπίτι της, το οποίο ήταν σε ένα φρενοκομείο. Εκεί μου έκαναν χώρο σε ένα υπόγειο και μου έδωσαν να φάω φρούτα και να πω. Με επέδεσαν επίσης εκ νέου με μια λωρίδα σκισμένου μαντηλιού από λινό. Το ένα κορίτσι πέρασε όλη τη νύχτα μαζί μου φρουρώντας με. Την επόμενη ημέρα μου έδωσε να καταλάβω ότι οι σύντροφοι μου βρίσκονταν ξανά σε κοντινή απόσταση και έφερε μέσα σε μένα τους συντρόφους των Ορεινών Κυνηγών. Τούτοι φρόντισαν εν συνεχεία για τη μεταφορά μου πάνω σε ένα καλάθι μοτοσυκλέτας προς έναν χώρο συγκέντρωσης αρρώστων.

(περίληψη) Η δεύτερη ένορκη κατάθεση προέρχεται από τον υποσημνία Max Staundinger του 1ου λόχου Συντάγματος Εφόδου. Φέρει την ημερομηνία 27 Ιουνίου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος: Ο λόχος μου ρίχθηκε στις 20.5.1941, κατά τις 7:00, πάνω από την Κρήτη. Η αποστολή μας ήταν η εξολόθρευση μιας εντοπισμένης μέσω αεροφωτογραφιών πυροβολαρχίας βαρέων Α/Α. Προσεδαφίστηκα με δύναμη και υπέστην ρήξη της κλείδας, την οποία ωστόσο δεν αντιλήφθηκα αρχικά. Κατά την

προέλαση μέσω ενός χωραφιού με σιτηρά δέχθηκα 2 σφαίρες στον αριστερό μηρό. Σε μια από τις προκαλούμενες από σφαίρα πληγές βρέθηκε ένας μεγάλος σβώλος μολυβιού και τμήματα περιβλήματος από νικέλιο, από το οποίο συμπεραίνω ότι το τραύμα αυτό προήλθε από σφαίρα Dum- Dum. Μετά τον τραυματισμό μου οδηγήθηκα με κάμπους συντρόφους και έναν αριθμό αιχμαλώτων, εν μέρει επίσης τραυματισμένων Άγγλων, σε ένα γερής κατασκευής σπίτι, όπου εκεί γύρω διεξάγονταν μάχες έως τις 15:00 το απόγευμα. Το σπίτι που χρησίμευε ως χώρος Πρώτων Βοηθειών, δεν χαρακτηριζόταν με το σήμα του Ερυθρού Σταυρού. Όταν οι σύντροφοι μου έπρεπε, στις 5:00, να αποσυρθούν, επιτέθηκαν τότε οι Άγγλοι με δύναμη μιας περίπου διμοιρίας. Μολονότι βρίσκονταν επίσης μαζί μας μη τραυματίες Άγγλοι, εμείς οι Γερμανοί τραυματίες δεν πάθαμε κάτι. Το βράδυ λάβαμε την ίδια σίτιση όπως των Άγγλων τραυματιών και δεχθήκαμε ιατρική φροντίδα ακριβώς όπως αυτοί, χωρίς να υπάρχει διάκριση. Από το σπίτι απομακρύνθηκαν αρχικά οι βαριά τραυματίες. Στο τέλος μεταφέρθηκε ένας βαριά Άγγλος τραυματίας και εγώ προς ένα κινητό νοσοκομείο στο δάσος. Και εκεί επίσης δεν υπήρξε διαφορετική φροντίδα από αυτή των Άγγλων τραυματιών. Αλλάχθηκαν οι επίδεσμοι μου, με έπλυναν και έλαβα 2 μάλλινες κουβέρτες. Οι Άγγλοι τραυματίες συμπεριφέρθηκαν απέναντι σε μένα επίσης με πολύ μεγάλη ευπρέπεια και αλληλεγγύη.

Όταν, στις 26.5.1941, έγινε αισθητός ο θόρυβος των ερχόμενων εχθροπραξιών, εκκενώθηκε το νοσοκομείο από τους Άγγλους τραυματίες. Εγώ προσωπικά αφέθηκα μόνος στη σκηνή. Με σκέπασαν με 2 ακόμα μάλλινες κουβέρτες και τοποθέτησαν δίπλα στο κρεβάτι μου ένα δοχείο με 5 λίτρα νερό και κονσέρβες κρέατος για να μπορέσω να αντέξω για δύο έως τρεις ημέρες. Οι γερμανικές ορεινές μονάδες αφίχθησαν ωστόσο μετά το πέρας της νύχτας, δηλαδή μετά από 10 περίπου ώρες, με αποτέλεσμα να μην έχω καταναλώσει τίποτα απολύτως από τα αποθέματα τροφής.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής μου στο νοσοκομείο, έκαναν πολλές φορές την εμφάνιση τους ένοπλοι κάτοικοι της γύρω περιοχής, εκδιώχθηκαν όμως αμέσως από το αγγλικό προσωπικό του νοσοκομείου.

Δεν απαιτήθηκε από εμένα να δώσω στρατιωτικής σημασίας πληροφορίες. Ένας Άγγλος λοχαγός, ο οποίος βρίσκονταν έως το 1938 στη Γερμανία, συζήτησε μόνο μαζί μου για περίπου μισή ώρα αναφορικά με τις εκεί εμπειρίες του.

Στο λειτουργώντας ως Σταθμός Πρώτων Βοηθειών σπίτι κατασχέθηκε από έναν Άγγλο στρατιώτη από τα προσωπικά μου αντικείμενα η φωτογραφική μηχανή. Στο κινητό νοσοκομείο με σκηνές μου αφαιρέθηκε επίσης το πορτοφόλι μου, ωστόσο σημειώθηκε αυτό σε ένα βιβλίο και καταγράφηκε το περιεχόμενο του (περίπου 80μάρκα).

Επιθυμώ να αναφέρω ακόμα μια παρατήρηση: στο σπίτι, όπου είχα αρχικά παραμείνει, ήρθε στον επικεφαλής των αγγλικών στρατιωτικών μονάδων ένας καλά ενδεδυμένος πολίτης, ο οποίος έβγαλε από τον χαρτοφύλακά του έγγραφα και συζήτησε με τον Άγγλο επικεφαλής σχετικά με τη δραστηριοποίηση των λόχων Genss και Altamann. Αυτοί ήταν ο πρώτος και ο δεύτερος λόχος του Συντάγματος μας. Υποθέτω ότι είχε λάβει τις πληροφορίες αυτές μέσω κατάδοσης, επειδή γνωρίζω ότι ο λόχος Almtamm είχε πέσει σε μια ενέδρα και είχε σχεδόν εντελώς αποδεκατιστεί. Ο άνδρας ήταν κατά τη γνώμη μου ένας Έλληνας, 28 ετών περίπου, με ύψος 1,75.

(περίληψη) Η τρίτη ένορκη κατάθεση του υποσμηνία 2ου λόχου 1ου Συντάγματος Εφόδου Werner Paetzold. Φέρει την ημερομηνία 22.8.1941.

(μετάφραση) Τραυματίστηκα στην Κρήτη και βρέθηκα υπό την αιχμαλωσία των Άγγλων. Από την πτώση είχα σπάσει τα πλευρά μου, είχα υποστεί ρήξη στον πνεύμονα και τραύματα και στα δύο πόδια από θραύσματα όλμου. Μεταφέρθηκα στα Χανιά σε ένα διαμορφωμένο μέσα σε σχολείο νοσοκομείο, αφότου με είχε υποδεχτεί με ωραίο

τρόπο ένας Άγγλος αξιωματικός στο κατάλυμα του την προηγούμενη νύχτα. Εντός του νοσοκομείου βρίσκονταν πάρα πολλοί Άγγλοι τραυματίες και επίσης ορισμένοι Γερμανοί. Παρατήρησα σε έναν εκ των συντρόφων μου ότι το χέρι του, εάν δεν ακρωτηριάζονταν θα μπορούσε να προκαλέσει το θάνατό του. Αυτό το τόνισα στον ιατρό. Αρνήθηκε όμως την επέμβαση στον Γερμανό τραυματία με την αιτιολογία ότι θα έπρεπε ως μοναδικός ιατρός να φροντίσει αρχικά τους πολλούς Άγγλους τραυματίες. Τον παρακάλεσα τότε να μου επιτραπεί να φέρω το κιβώτιο των ιατρικών εργαλείων από το αεροσκάφος και να τον εγχειρήσω εγώ ο ίδιος. Είμαι φοιτητής της ιατρικής. Ο Άγγλος γιατρός μου έδωσε την άδεια. Ακρωτηρίασα έπειτα το χέρι του συντρόφου μου και του έσωσα κατ' αυτόν τον τρόπο τη ζωή. Πραγματοποίησα και άλλες εγχειρήσεις. Σ' αυτό με βοήθησαν Άγγλοι στρατιώτες. Ήταν σωστό αυτό που είπε ο γιατρός, ότι δηλαδή ήταν ο μοναδικός ιατρός στο συγκεκριμένο νοσοκομείο. Υπήρχε επίσης πολύ λίγο διαθέσιμο προς βοήθεια προσωπικό. Παραβίαση του διεθνούς δικαίου ήταν κατά τη γνώμη μου ότι το νοσοκομείο δεν είχε σημανθεί με το χαρακτηριστικό του Ερυθρού Σταυρού. Όταν το επισήμανα μου είπαν ότι δεν θα το έπρατταν, επειδή φοβόντουσαν ότι θα βομβαρδιζόταν ευθύς αμέσως από τους Γερμανούς πιλότους. Δεν μεταχειριστήκαμε άσχημα τόσο εγώ όσο και οι άλλοι βρισκόμενοι στο νοσοκομείο σύντροφοί.

Σελίδες 48-86 (περίληψη-μετάφραση)

Αντίγραφο στρατιωτικού εγγράφου από το στρατοδικείο του 11ου Αεροπορικού Σώματος προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού και υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου με ημερομηνία 15.7.1941.

Περιέχει οχτώ (8) καταθέσεις -κατόπιν ανάκρισης- μεταφρασμένες στη γερμανική γλώσσα αναφορικά με τη παραβιάζοντας το Διεθνές Δίκαιο μεταχείριση Γερμανών στρατιωτών κατά την εισβολή στην Κρήτη και την οργάνωση της ένοπλης αντίστασης. Η πρώτη από τον κυβερνήτη Κρήτης, στρατηγό Κίτσο. Φέρει τη ημερομηνία 5.6.1941 (**μετάφραση**) Έως το Μάρτιο 1941 εκτελούσα τα χρέη κυβερνήτη της επαρχίας Ιωαννίνων. Από το διάστημα τούτο και έπειτα διατελώ ως κυβερνήτης Κρήτης. Η ανάδειξη μου ως κυβερνήτης δεν είχε κανένα πολιτικό υπόβαθρο. Ο πρότινος κυβερνήτης Κρήτης, ονόματι Αλεξιάδης, είχε κρητική καταγωγή. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του επέτρεψε να χρεωθούν σ' αυτόν διάφορες ατασθαλίες. Απήλλαξε τους γιούς μιας πλούσιας οικογενείας του νησιού από τη στρατιωτική τους θητεία κατά τη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου. Δυσaráστηκε κατά αυτόν τον τρόπο τον πληθυσμό της Κρήτης. Η ελληνική κυβέρνηση θεώρησε εξαιτίας αυτού ότι μέσω του διορισμού ενός μη Κρητικού ως κυβερνήτη Κρήτης θα κατεύναζε τη δυσaráσκεια του ντόπιου πληθυσμού.

Από την ελληνική κυβέρνηση δεν ανέλαβα ιδιαίτερα καθήκοντα για την Κρήτη. Τα καθήκοντα μου συνίστατο να παρατάξω και να οργανώσω τις ελληνικές μονάδες υπεράσπισης. Δεν μου ήταν γνωστά τα σχέδια σχετικά με την υπεράσπιση του νησιού. Ο ανώτατος διοικητής όλων συνολικά των μονάδων στην Κρήτη, τόσο των ελληνικών όσο και των αγγλικών, ήταν ο Άγγλος ταξίαρχος Chappel. Ήταν ο διοικητής της Σομαλίας έως την κατοχή της χώρας από τους Ιταλούς και διέφυγε κατόπιν στην Κρήτη με τα στρατεύματά του.

Δεκαπέντε ημέρες περίπου μετά την ανάληψη των καθηκόντων μου στην Κρήτη ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή μαζί του. Συζητήθηκαν μόνο ζητήματα σχετικά με την οργάνωση των στρατευμάτων, μέσα στο πλαίσιο επομένως των καθηκόντων μου. Δεν συζήτησε μαζί μου αναφορικά με τα σχέδια του. Μου είναι γνωστό ότι ο Chappel είχε λάβει από την ελληνική κυβέρνηση διευρυμένες αρμοδιότητες σχετικά με την

υπεράσπιση του νησιού, είχε επίσης εκπονήσει το σχεδιασμό και είχε λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Κατά το διάστημα της πρώτης μου σύσκεψης με τον Chappel μεταφέρθηκαν ταυτόχρονα από την ηπειρωτική Ελλάδα προς το νησί οχτώ τάγματα Ελλήνων νεοσυλλέκτων. Όφειλα να εκπαιδεύσω τις μονάδες αυτές. Οι ακολουθώντας διασκέψεις αφορούσαν μόνο το πεδίο τούτο. Δεν είναι σε μένα γνωστή η δύναμη των αγγλικών μονάδων στην Κρήτη κατά τη διάρκεια της ανάληψης των καθηκόντων μου. Οι Άγγλοι αποβίβαζαν συνεχώς νέες μονάδες στην Κρήτη και απέσυραν αντιστρόφως άλλες μονάδες από το νησί. Εκτιμώ τη δύναμη των Άγγλων στο νησί στα τέσσερα περίπου τάγματα. Μεταξύ τούτων βρίσκονταν επίσης και μονάδες τεθωρακισμένων. Δεν είχε σε μένα γνωστοποιηθεί η ακριβής δύναμη των αγγλικών μονάδων. Από τις ελληνικές μονάδες βρίσκονταν για την ώρα τρία τάγματα. Προστέθηκαν ακόμα τα οχτώ τάγματα των νεοσυλλέκτων τα οποία είχα εκπαιδεύσει. Εκτιμώ τη συνολική δύναμη των στρατευμάτων στην Κρήτη σε είκοσι χιλιάδες άνδρες, από τους οποίους τα 2/3 περίπου Άγγλοι. Επειδή οι Άγγλοι διαπραγματεύονταν άμεσα με την ελληνική κυβέρνηση και δεν με υπολόγιζαν στους σχεδιασμούς τους, δεν μπορώ επίσης να πω εάν ανέμεναν μια επίθεση στο νησί. Δημιούργησαν μεν τις σπουδαίες σημασίας στρατηγικές θέσεις οχυρώσεις οι οποίες όμως δεν είχαν κατά ορθό τρόπο επεκταθεί. Επειδή δεν υπήρξε μια έγκαιρη επιμέλεια αυτών για τον αναγκαίο ανεφοδιασμό και από την άλλη μια πλήρη εκπαίδευση των νεοσυλλέκτων στη χρονική στιγμή της γερμανικής επέμβασης στο νησί, θεωρώ ως πιθανό ότι δεν υπολόγιζαν σε μια σε σύντομο χρονικό διάστημα επίθεση.

Ο ίδιος ανέμενα την κατάληψη της Κρήτης από τους Γερμανούς και μάλιστα υπολόγιζα στη συμμετοχή των μονάδων αλεξιπτωτιστών. Μου ήταν ξεκάθαρο ότι λόγω του συγκεντρωμένου πέριξ της Κρήτης αγγλικού στόλου είχε αποκλειστεί μια απόβαση με πλοία.

Την 23.4.41 αφίχθη στην Κρήτη ο Έλληνας βασιλιάς. Κατά την παρουσίαση μου τον παρακάλεσα να με απαλλάξει των καθηκόντων μου ως κυβερνήτης Κρήτης. Δεν θέλω να καταθέσω αναφορικά με το τι με ώθησε για το συγκεκριμένο βήμα. Πρόκειται για μια καθαρά προσωπική υπόθεση. Την ίδια χρονική στιγμή διέφυγε στην Αίγυπτο ο αντικυβερνήτης μου, στρατηγός Βάσσος. Δεν γνωρίζω τους λόγους φυγής αυτού. Το αίτημα παραίτησης μου έγινε δεκτό. Ως νέος κυβερνήτης Κρήτης διορίστηκε ο Αχιλλέας Σκουλάς, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα περίπου αρχές Μαΐου. Δεν γνωρίζω που βρίσκεται τη στιγμή τούτη. Υποθέτω ότι διέφυγε με τους Άγγλους. Από το Μάιο 1941 είχα ως μοναδική αποστολή την εκπαίδευση των ελληνικών μονάδων. Λίγο πριν την επέμβαση παραδόθηκαν από μένα εκπαιδευμένες οι μονάδες και υπήχθησαν στους Άγγλους. Η αποστολή μου είχε λάβει τέλος. Αποσύρθηκα με την οικογένεια μου στο χωριό Νέα Ρούμετα. Δεν έδειξα μεγάλο ενδιαφέρον σχετικά με την εξέλιξη των επιχειρήσεων, επειδή είχα αγανακτήσει που η ελληνική κυβέρνηση με είχε παραμερίσει. Δεν μπορώ να δώσω καθόλου στοιχεία αναφορικά με την πορεία των επιχειρήσεων. Από τις 20 Μαΐου 1941 δεν είχα καμία επαφή με τις αγγλικές μονάδες, επειδή είχαν ριχτεί αλεξιπτωτιστές μεταξύ του χωριού Νέα Ρούμετα και των αγγλικών μονάδων στρατού ξηράς.

Τη χρονική στιγμή της επίθεσης στην Κρήτη ήταν κατανεμημένες οι αγγλικές και ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις στους κάτωθι χώρους:

- 2 ελληνικά τάγματα πλησίον του Μάλεμε
- 1 ελληνικό τάγμα πλησίον των Μουρνιών
- 1 τάγμα στο Καστέλι
- 2 ελληνικά τάγματα στο Ρέθυμνο
- 2 ελληνικά τάγματα στο Ηράκλειο.

Τα 3 παλιά ελληνικά τάγματα δεν παρατάχθηκαν και δεν δραστηριοποιήθηκαν, επειδή αποτελούνταν κατά το μεγαλύτερο τους μέρος από τραυματίες.

Οι αγγλικές μονάδες είχαν διανεμηθεί κατά τον εξής τρόπο:

1 ταξιαρχία πλησίον του Μάλεμε

1 τάγμα στα Χανιά

1 τάγμα στο Ρέθυμνο

2 τάγματα στο Ηράκλειο.

Παράλληλα, βρίσκονταν στη μάχη περίπου 1.500 στρατιώτες.

Δηλώνω στο λόγο της στρατιωτικής μου τιμής ότι δεν είχαν έως τις 20 Μαΐου 1941 παραταχθεί ούτε από εμένα ούτε από τις ελληνικές αρχές και ούτε από τους Άγγλους τάγματα εθελοντών. Ούτε πραγματοποιήθηκε παρομοίως κάποιο κάλεσμα στον άμαχο πληθυσμό για την υπεράσπιση του νησιού και ούτε υπήρξε οργάνωση αυτού. Δεν παραδόθηκαν καθόλου όπλα στον πληθυσμό. Μου είναι γνωστό ότι ο πληθυσμός της Κρήτης συμμετείχε ενεργά στις μάχες. Οι Κρητικοί είναι ανέκαθεν γνωστοί ως ένας πολεμοχαρής ορεσίβιος λαός ο οποίος αγαπάει την ελευθερία και αμέσως αρπάζει τα όπλα όταν κινδυνεύει η ελευθερία του. Για το λόγο αυτό έπρεπε οι κάτοικοι της Κρήτης να παραδώσουν όλα συνολικά τα όπλα τους ήδη από την εποχή του Μεταξά. Η εν λόγω διαταγή εκτελέστηκε, εντούτοις, μόνο εν μέρει λόγω της παθητικής αντίστασης του πληθυσμού. Είμαι της πεποίθησης ότι σε κάθε χωριό βρίσκονταν 10-15 τουλάχιστον τυφέκια. Είναι επίσης ξεκάθαρο ότι η ελληνική κυβέρνηση στην ηπειρωτική Ελλάδα όρισε σε όλα συνολικά τα χωριά και τις πόλεις ηλικιωμένους άνδρες να επιβλέπουν για αλεξιπτωτιστές. Η εντολή αυτή δεν ίσχυε για την Κρήτη, επειδή υπήρχε ο φόβος ότι εξαιτίας τούτης ο πληθυσμός θα παρακινούνταν για ανάμιξη στις μάχες.

Δεν μου είναι γνωστό, τι συνέβη μετά την 20. Μαΐου ή τι παρακινήθηκε. Εάν επισημανθεί σε μένα ότι ο πληθυσμός της Κρήτης κατείχε σύγχρονα αγγλικά όπλα και μάχονταν με αυτά εναντίον των Γερμανών αλεξιπτωτιστών, μπορώ μόνο να υποθέσω ότι ο εφοδιασμός του άμαχου πληθυσμού με όπλα πραγματοποιήθηκε από τους Άγγλους, το νωρίτερο στις 20.5.41.

Δεν είμαι πληροφορημένος σχετικά με την εξέλιξη της επιχείρησης στην Κρήτη, επειδή είχα αποσυρθεί μαζί με την οικογένεια μου στο χωριό Νέα Ρούματα. Όταν καταλήφθηκαν τα Χανιά από τα γερμανικά στρατεύματα, τέθηκα, την 1.6.1941, στη διάθεση του διοικητή μιας γερμανικής μονάδας.

Δηλώνω συνοπτικά ότι δεν είμαι υπεύθυνος για τη καταστρατηγώντας το Διεθνές Δίκαιο στάση του πληθυσμού. Από τις αρχές Μαΐου 1941 ήμουν μόνο ο εκπαιδευτής των ελληνικών μονάδων στην Κρήτη και δεν είχα καμία άλλη αποστολή. Κυβερνήτης ήταν ο *(επώνυμο μη ευανάγνωστο)*. Δεν είχα λάβει γνώση περί των σχεδίων υπεράσπισης του νησιού. Την είχαν οργανώσει αποκλειστικά οι Άγγλοι. Μπορώ να δηλώσω μετά βεβαιότητας ότι ο πληθυσμός της Κρήτης δεν είχε εξοπλιστεί έως την 20.5.41 από τους Άγγλους και τους Έλληνες για προβολή αντίστασης. Όταν συμμετείχε στη μάχη το έπραττε παρακινημένος από προσωπικό κίνητρο και θα πρέπει τώρα να αναλάβει την ευθύνη.

Οι εφημερίδες στην Κρήτη έγραψαν ότι η παραίτηση μου έγινε δεκτή από τον βασιλιά τέλος Απριλίου 1941. Σήμερα το πρωί παρέδωσα σε έναν Γερμανό αξιωματικό, που με είχε ανακρίνει κατόπιν εντολής του ανώτατου διοικητή, ένα αντίτυπο εφημερίδας.

Όπως έχω ήδη αναφέρει, ο αντικυβερνήτης, στρατηγός Βάσσος, διέφυγε την 23.4.41 για άγνωστους λόγους στην Αίγυπτο. Μπορώ να δηλώσω μετά βεβαιότητας ότι ο στρατηγός Βάσσος δεν προέτρεψε τους Κρητικούς προς αντίσταση, τους οργάνωσε ή εφοδίασε με όπλα. Θα είχα οπωσδήποτε λάβει γνώση αυτού.

(περίληψη) Η δεύτερη του υπουργού εν αποστρατεία Σφακιανάκη. Φέρει την ημερομηνία 6.6.1941.

(μετάφραση) Διετέλεσα υπουργός Κρήτης. Στο πλευρό μου βρίσκονταν ο γενικός γραμματέας Κοντομήτρος. Παράλληλα, 3 ακόμα νομάρχες στο Ηράκλειο, Ρέθυμνο και Λασιθί ανήκαν στην πολιτική διοίκηση.

Την ανώτατη διοίκηση των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων την ασκούσε αρχικά ο στρατηγός Αλεξάκης. Τον διαδέχθηκε ο στρατηγός Κίτσος τον Φεβρουάριο ή Μάρτιο 1941. Λίγες ημέρες μετά την άφιξη του βασιλιά τοποθετήθηκε ένας Κρητικός, ο στρατηγός Σκουλάς. Στο πλευρό του στρατηγού βρίσκονταν ο στρατηγός Βάσσος. Όταν τα γερμανικά στρατεύματα εισέβαλαν στη Θεσσαλονίκη ζήτησα να παραιτηθώ, επειδή η πορεία της νέας ελληνικής κυβέρνησης δεν φαίνονταν σε μένα, ως οπαδός του Μεταξά, αποδεκτή. Από το χρονικό τούτο σημείο και έπειτα δεν έβαλα πουθενά την υπογραφή μου, μολονότι βρισκόμουν κάθε τόσο στο γραφείο μου. Υπέγραφε μόνο ο Κοντομήτρος. Όταν ήρθε ο βασιλιάς στο νησί, διορίστηκε ως κυβερνήτης ο Έλληνας υπουργός Δικαιοσύνης Δημητρακάκης (με παράλληλη δραστηριότητα). Ο βασιλιάς αφίχθη στο νησί 2-3 ημέρες πριν την εισβολή των γερμανικών στρατευμάτων στην Αθήνα και εγκατέλειψε το νησί την 21 ή 22. Ο Δημητράκης και ο Άγγλος ταγματάρχης Thomson από τη βρετανική υπηρεσία Πληροφοριών με είχαν προηγουμένως προτρέψει να εγκαταλείψω παρομοίως το νησί. Το αρνήθηκα.

Ο ταγματάρχης Thomson βρίσκονταν, απ' όσο γνωρίζω, από τις 18 Μαΐου στο νησί. Τη μέρα αυτή παρουσιάστηκε σε μένα και συστήθηκε. Αυτός και προηγουμένως ένας Άγγλος λοχαγός, ο οποίος βρίσκονταν εδώ από την έναρξη του πολέμου με την Ιταλία, δραστηριοποιούνταν στον τομέα της αντικατασκοπείας.

Τα βρετανικά στρατεύματα βρίσκονταν από την έναρξη του πολέμου με την Ιταλία στο νησί για την προστασία του κόλπου της Σούδας. Ελληνικά στρατεύματα βρίσκονταν επίσης εκεί αλλά με μικρό αριθμό. Όλοι οι στρατιώτες είχαν μεταφερθεί στην Ελλάδα. Λίγο πριν την άφιξη του βασιλιά έφτασαν εδώ 4 τάγματα από την Πελοπόννησο. Η συνεργασία μεταξύ Άγγλων και Ελλήνων δεν ήταν αρχικά στενή. Οι Άγγλοι ανέλαβαν τη διοίκηση μόλις μετά την άφιξη του βασιλιά. Δεν μου είναι γνωστό εάν Έλληνες στρατιώτες έχουν εκπαιδευτεί από τους Άγγλους. Έχω μόνο ακούσει ότι οι Άγγλοι σχεδίαζαν να στείλουν Έλληνες αξιωματικούς σε κάποια χωριά και περιοχές για να οργανώσουν την εκεί αντίσταση από τους πολίτες. Δεν γνωρίζω εάν πραγματοποιήθηκε αυτό. Επειδή στο συγκεκριμένο διάστημα δεν βρισκόμουν πλέον σε κάποια υπεύθυνη υπηρεσία, τα σχέδια αυτά τα άκουσα 10-15 ημέρες περίπου πριν την επέμβαση των γερμανικών στρατευμάτων στην Κρήτη.

Κύκλοι επιφανών Ελλήνων δεν ενέμεναν μια επέμβαση την 20^η Μαΐου, αλλά θεωρούσαν ότι θα πραγματοποιούταν τούτη 1-2 μήνες αργότερα.

Η προπαγάνδα στο νησί δεν ήταν ποτέ εχθρική προς τη Γερμανία, όχι ιδιαιζόντως φιλική προς τους Άγγλους, αλλά μάλλον εχθρική προς την Ιταλία. Καθίστατο σε μένα ανεξήγητο γιατί ο ελληνικός πληθυσμός συμμετείχε στις μάχες και γιατί είχε προβεί στην κακοποίηση Γερμανών αιχμαλώτων. Το αποδίδω στο ότι οι πολίτες είτε πολέμησαν υπό τη σκέψη της υπεράσπισης του ίδιου τους του νησιού ή το έπραξαν για να λάβουν κατά αυτόν τον τρόπο νέα όπλα από τους Άγγλους (μια επιδίωξη που κάθε Κρητικός είχε σε μεγάλο βαθμό). Υπήρχε ωστόσο μια βέβαιη συμπάθεια των Κρητικών εδώ και ένα μεγάλο διάστημα (Βενιζέλος) προς την Αγγλία. Η συμπάθεια αυτή αυξήθηκε, επειδή η Γερμανία είχε φιλικές σχέσεις με την Ιταλία.

Δεν είναι σύνηθες να φέρουν Έλληνες στρατιώτες πολιτική ενδυμασία. Εάν συνέβη τούτο είναι πιθανό, επειδή θεωρούσαν ότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα μπορούν να διαφύγουν από τις εχθροπραξίες απαρατήρητοι.

Ο αρχηγός Αστυνομίας στο νησί ήταν ο Αγγελακόπουλος. Ο υπαρχηγός στα Χανιά ήταν ο Μπόγρης, στο Λασίθι ο Παπαδάκης, στο Ηράκλειο ο Στεφανουδάκης και στο Ρέθυμνο (λείπει το επώνυμο). Η αστυνομία ήταν λιγοστά οπλισμένη και δεν μπορούσε να στρατικοποιήσει τον άμαχο πληθυσμό χωρίς να δώσει διαταγή ο κυβερνήτης. Ο ανώτατος αρχηγός Αστυνομίας βρίσκεται, απ' όσο γνωρίζω, στην Αίγυπτο. Οι υπόλοιποι βρίσκονται εδώ. Ο στρατηγός Βάσσος είχε, όσο γνωρίζω, εγκαταλείψει το νησί.

(περίληψη) Η τρίτη του ανθυπολοχαγού Αστυνομίας Μαρκογιάννη (από την Κάνδανο). Φέρει την ημερομηνία 6.5.1941.

Επί του θέματος:

Στις 15.5 του έτους αυτού εμφανίστηκε ένας υπολοχαγός του Ελληνικού Στρατού, ονόματι Σφεραδάκης στην Κάνδανο και κάλεσε τους 3 αξιωματικούς της Αστυνομίας Κανδάνου, δηλαδή τον Ψυκάτη, τον Αρχοντάκη και μένα. Μας έδειξε μια διαταγή, η οποία απ' ό,τι γνωρίζω προέρχονταν από την ελληνική ανώτατη στρατιωτική διοίκηση και περιείχε ένα κάλεσμα για προβολή αντίστασης και τον εφοδιασμό του άμαχου πληθυσμού με όπλα. Πληροφορηθήκαμε από τον υπολοχαγό ότι επέκειτο μια κατάληψη του νησιού από τους Γερμανούς. Δεν πιστεύαμε ποτέ προηγουμένως στην πιθανότητα ενός τέτοιου εγχειρήματος. Πριν το χρονικό αυτό σημείο δεν είχε γνωστοποιηθεί σε μένα η οποιαδήποτε προτροπή ή ασκηθεί μια προπαγάνδα προς την κατεύθυνση αυτή. Ο υπολοχαγός ξεκίνησε στην Κάνδανο την οργάνωση αντίστασης μέσω συζητήσεων και προτροπών προς το άμαχο πληθυσμό στις ταβέρνες και αλλού. Εγώ προσωπικά δεν συμμετείχα εκεί, επειδή κρατούσα αρνητική στάση στο εγχείρημα μιας οργανωμένης αντίστασης από τον άμαχο πληθυσμό. Δεν είχα επίσης κανένα ενδιαφέρον, επειδή δεν τυγχάνω να είμαι κρητικής καταγωγής. Εως το Νοέμβριο 1940 είχα συγκεντρώσει μια μεγάλη ποσότητα όπλων, κυρίως στρατιωτικών τυφεκίων, για να τα στείλω στο μέτωπο της Αλβανίας. Τα όπλα αυτά που είχα ακόμα υπό την επιτήρηση μου -επρόκειτο για 50-60 όπλα-, τα παρέδωσα λόγω μιας τηλεγραφικής διαταγής της ελληνικής ανώτατης στρατιωτικής διοίκησης στον υπολοχαγό ως προς τη διανομή αυτών στον άμαχο πληθυσμό. Ο ίδιος προσωπικά ο υπολοχαγός τα διαμοίρασε στον άμαχο πληθυσμό. Εγώ ο ίδιος δεν συμμετείχα σε τούτο. Ο χρόνος δεν επαρκούσε πλέον προς μια αρτιότερη οργάνωση των πολιτών. Ο υπολοχαγός έδωσε οδηγίες, εν μέρει μέσω τηλεφωνικών εν μέρει μέσω προσωπικών συζητήσεων, προς τα που θα κατευθύνονταν τα άτομα ξεχωριστά σε μια επικείμενη μάχη. Όταν γνωστοποιήθηκε η άφιξη των Γερμανών, κατευθύνθηκαν ορισμένοι πολίτες προς τις καθορισμένες θέσεις και άνοιξαν πυρ. Εγώ ο ίδιος δεν συμμετείχα στις μάχες, αλλά παρέμεινα στον χώρο υπηρεσίας μου και κοιμήθηκα εκεί. Ο συνάδελφος μου Αρχοντάκης είχε απομακρυνθεί από την Κάνδανο ήδη πριν την άφιξη των Γερμανών. Δεν γνωρίζω που βρίσκονταν ο Ψυκάτης. Ξέρω μόνο ότι ήρθε μια φορά, όταν βρίσκόμενοι ήδη στο κρεβάτι. Την επόμενη ημέρα πληροφορήθηκα από τους κατοίκους ότι Γερμανοί στρατιώτες είχαν σφαγιαστεί στις μάχες. Κάποιοι το δήλωναν τούτο με αποτροπιασμό, κάποιοι άλλοι με ικανοποίηση.

Τις φρικαλεότητες τούτες τις αποδίδω στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και νοοτροπία των Κρητικών, οι οποίοι διαπράττουν επίσης μεταξύ τους πολλάκις δολοφονίες. Σε κάθε περίπτωση δεν είχε πραγματοποιηθεί από καμία πλευρά μια προτροπή προς τέτοιου είδους φρικαλεότητες εναντίον των Γερμανών. Παρομοίως, δεν είχε σημειωθεί καμία απολύτως απόπειρα δημιουργίας ενός κλίματος μίσους κατά των Γερμανών, μολονότι είχε διαπιστωθεί μια στρεφόμενη εναντίον αυτών προπαγάνδα. Μια προπαγάνδα ειδικά κατά των Γερμανών Αλεξιπτωτιστές δεν υφίστατο. Είχε απλώς εκφραστεί ότι μεταξύ των στρατευμάτων της Νέας Ζηλανδίας και της Αυστραλίας από

τη μια και των Γερμανών αλεξιπτωτιστών από την άλλη υπάρχει μια αδυσώπητη έχθρα που δεν επέτρεπε μια αμοιβαία κράτηση αιχμαλώτων. Κατά τ' άλλα, ο Κρητικός, σε αντίθεση με τους άλλους Έλληνες της ηπειρωτικής χώρας, ήταν πάντοτε αγγλόφιλος λόγω της μεγάλης κλίμακας αγγλικής προπαγάνδας.

Μπορώ ανά πάσα στιγμή να εμφανίσω μάρτυρες οι οποίοι θα διαβεβαίωναν ότι δεν συμμετείχα στις μάχες. Εκ τούτου, παρουσιάστηκα αυτοβούλως στον Γερμανό υπολοχαγό στην Παλαιόχωρα έχοντας ήσυχη τη συνείδηση μου.

(περίληψη) Η τέταρτη του Γεωργίου Ψυκάτη, υπολοχαγού Αστυνομίας. Φέρει την ημερομηνία 6.6.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Το Μάρτιο αυτού του έτους έφτασα από την ηπειρωτική Ελλάδα στη Λιβιάδα και στις 14.5 στην Κάνδανο. Έπρεπε να οργανώσω την εκεί αστυνομία. Συζητιόταν μεν περί μιας ενδεχόμενης πραγματοποίησης γερμανικής επίθεσης στο νησί, δεν θεωρούταν ωστόσο εφικτή πριν τον Αύγουστο-Σεπτέμβριο εξαιτίας των απαιτήτων μεγάλης κλίμακας προετοιμασιών. Ο πληθυσμός στην Κρήτη ήταν σε γενικές γραμμές αγγλόφιλος. Κατά τη γνώμη μου αυτό αποδίδεται κυρίως στη γεωγραφική θέση του νησιού. Στο σύντομο χρονικό διάστημα που βρισκόμουν στην Κρήτη δεν μπόρεσα να διαπιστώσω μια προπαγάνδα εχθρικά στρεφόμενη προς τους Γερμανούς. Δεν έπεσε επίσης ποτέ στην αντίληψη μου μια προπαγάνδα ειδικά όσο αφορά στο σώμα των Γερμανών Αλεξιπτωτιστών. Δεν σημειώθηκε καμία προτροπή για την οργάνωση αντίστασης του άμαχου πληθυσμού προς μια ενδεχόμενη γερμανική επίθεση. Από τις 14 έως τις 19.5 παρέμενα σε ένα εξοχικό σπίτι, 20 λεπτά περίπου απόσταση από την Κάνδανο, για την αποθεραπεία του τραύματος μου στο πόδι. Όταν επέστρεψα στις 9.5 στην Κάνδανο, πληροφορήθηκα από τους συναδέλφους μου ότι ένας Έλληνας υπολοχαγός είχε παρακινήσει εκεί τον άμαχο πληθυσμό προς την κατεύθυνση τούτη. Στις 21.5 έλαβε χώρα ο βομβαρδισμός της Κανδάνου. Για να προστατευτούμε απ' αυτόν, κατευθύνθηκα με τον συνάδελφο μου Μαρκογιάννη και 5 διορισμένους στην Κάνδανο αστυνομικούς προς μια βρισκόμενη πλησίον της Κανδάνου μονή. Παραμείναμε εκεί από το πρωί της 22. έως το βράδυ της 24. Οι πέντε αστυνομικοί βρίσκονταν συνεχώς κοντά μας. Το βράδυ της 21.5 απομακρύνθηκε ο Αρχοντάκης προς το χωριό Φωτακάδο, όπως ειπώθηκε εκ των υστέρων σε μένα. Μπορώ να δηλώσω μετά βεβαιότητας ότι κατά τη διάρκεια των μαχών στην Κάνδανο, στις 23, δεν συμμετείχα ούτε εγώ ούτε κάποιοι άλλοι αστυνομικοί της Κανδάνου στην αντίσταση του άμαχου πληθυσμού. Είναι πιθανό να συμμετείχαν στις μάχες μαζί με τον άμαχο πληθυσμό κάποιοι από τους αφιχθέντες κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα από την ηπειρωτική Ελλάδα σε μεγάλο αριθμό υπαλλήλους της Αστυνομίας. Δεν γνωρίζω κάτι σχετικά με τις ωμότητες εναντίον των Γερμανών στρατιωτών. Αναφορικά με αυτές άκουσα μόνο εκ των υστέρων. Δεν μπορώ να πιστέψω σε τέτοιου είδους συμβάντα και δεν μπορώ επίσης να τα εξηγήσω από τη σκοπιά της νοοτροπίας στο μέγεθος που μου είναι γνωστή -ήμουν είκοσι επτά ετών στην ηπειρωτική χώρα-

Επιθυμώ ακόμα να συμπληρώσω ότι ο Έλληνας υπολοχαγός μας επισκέφτηκε μια φορά στη μονή και μας προέτρεψε προς τη συμμετοχή μας στην αντίσταση εναντίον των έχοντας ήδη εισβάλλει Γερμανών. Το αρνηθήκαμε και ο υπολοχαγός μας απείλησε με στρατοδικείο και απομακρύνθηκε με δυο βρισκόμενους στη συνοδεία του πολίτες. Το επόμενο πρωί ήρθε ξανά σε μας ο υπολοχαγός Σφεραδάκης, έδωσε τηλεφωνικές οδηγίες σε διάφορα χωριά και μας εξέφρασε επ' ευκαιρία ότι συνάντησε κοντά στα Φλώρια Γερμανούς και προέβη στην εκτέλεση όλων. Οι βρισκόμενοι ξανά στη συνοδεία του πολίτες έφεραν μαζί τους ένα γερμανικό τυφέκιο.

(περίληψη) Η πέμπτη του ιατρού Ευάγγελου Παπαντωνάκη, διευθυντή του τομέα Υγείας Κρήτης στα Χανιά. Φέρει την ημερομηνία 6.6.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Σπούδασα πριν και μετά τον παγκόσμιο πόλεμο 6 χρόνια στο Ίνσμπρουκ και βρέθηκα ξανά το 1929 στο Ινστιτούτο Τροπικών Ασθενειών στο Αμβούργο. Κατά τη διάρκεια του παγκοσμίου πολέμου βρισκόμουν στην Αθήνα και συμμετείχα στην προπαγάνδα προς όφελος των Κεντρικών Δυνάμεων. Παραθέτω ως αποδεικτικό στοιχείο μια επιστολή του πρώην πρόξενου της Αυστρίας στην Κρήτη Δρ Wein.

Ως φίλος των Γερμανών είμαι έτοιμος να δώσω ανά πάσα στιγμή στοιχεία αναφορικά με τις πολιτικές συνθήκες στην Κρήτη. Η άποψη του πληθυσμού για την Αγγλία και Γερμανία ήταν μοιρασμένη. Το τελευταίο διάστημα, ιδιαίτερος από την εποχή κατοχής του νησιού από τα αγγλικά στρατεύματα, κυριαρχούσε μια αγγλόφιλη τάση. Αυτή οφειλόταν εν μέρει στη φιλική διάθεση της κυβέρνησης προς την Αγγλία, από την άλλη αποτελούσε τμήμα της δημαγωγίας των Άγγλων. Παρ' όλα αυτά δεν ήταν λίγοι οι Κρητικοί γερμανόφιλοι. Ο λογοκριμένος από την κυβέρνηση τύπος ήταν φιλικά διακείμενος προς τους Άγγλους, αν και δεν προωθούνταν μια σαφή προπαγάνδα κατά της Γερμανίας. Συζητιόνταν ενίοτε περί μιας ενδεχομένης κατάληψη της Κρήτης από τους Γερμανούς, από το χρονικό σημείο κατάκτησης της ηπειρωτικής Ελλάδας και ιδιαίτερος από τη στιγμή της φυγής του βασιλικά προς την Κρήτη, μολονότι δεν το έπαιρνε αυτό κάποιος στα σοβαρά. Δεν γίνονταν όμως λόγος σχετικά με τον χρόνο άφιξης των Γερμανών. Σε καμία περίπτωση δεν αναμενόταν η κατάληψη του νησιού τότε. Μια άφιξη των Ιταλών με πλοία θεωρούνταν περισσότερο εφικτή. Εξαιτίας αυτού δεν εκδηλώθηκε μια προπαγάνδα περί οργάνωσης της αντίστασης του άμαχου πληθυσμού. Μεταξύ του άμαχου πληθυσμού δεν επικρατούσε επίσης η αντίληψη ότι κάθε Κρητικός έπρεπε να υπερασπίσει το σπίτι και το αγρόκτημα του εναντίον των ενδεχομένων εισβάλλοντας εχθρών ούτε πραγματοποιήθηκε κάποια υπέρ αυτού προπαγάνδα. Εάν πράγματι οι πολίτες είχαν κάποια συμμετοχή, μπορώ να πω μετά βεβαιότητας ότι αυτό συνέβη μόλις πριν την άφιξη των Γερμανών υπό την υποκίνηση των ελληνικών στρατιωτικών αρχών, κατ' εντολή της αγγλικής κυβέρνησης και των Άγγλων στρατιωτικών ηγετών. Η πλειοψηφία των πολιτών της Κρήτης είχε ήδη αποπλιστεί πριν ένα περίπου έτος κατόπιν διαταγής της ελληνικής κυβέρνησης, πιθανότατα για να καταστεί αδύνατη μια εξέγερση εναντίον της κυβέρνησης. Εάν τώρα είχαν στην κατοχή τους οπλισμό, υποθέτω ότι τα όπλα τούτα προήλθαν από τους Άγγλους. Το έχω ακούσει από διάφορους πολίτες. Έχω ακούσει επίσης ότι ένας Έλληνας αξιωματικός στην Κάνδανο, ονόματι Σφαιραδάκης, είχε εμφανιστεί λίγο πριν την άφιξη των Γερμανών ως στρατιωτικός διοικητής, είχε οργανώσει την αντίσταση των κατοίκων και τους είχε διανείμει όπλα. Όπως με διαβεβαίωσαν οι κάτοικοι της Κανδάνου και των περιχώρων αυτής, δεν συμμετείχαν οι ίδιοι στην αντίσταση αλλά κυρίως ξένοι φυγάδες. Όπως γνωρίζω, είχαν ανοίξει επίσης οι φυλακές και κατά τη γνώμη μου ένα μεγάλο τμήμα των μαχόμενων πολιτών αποτελούταν από τους έχοντας διαφύγει κατάδικους. Δεν είναι σε μένα γνωστό εάν η κρητική Αστυνομία συμμετείχε ενεργά στην αντίσταση σε ρόλο καθοδηγητή ή είχε ευρύτερο ρόλο στην οργάνωση της αντίστασης. Γνωρίζω αντιθέτως ότι η αστυνομία της Κρήτης στο μεγαλύτερο της μέρος συμπεριφέρθηκε πολύ συγκρατημένα και επιφυλακτικά και δεν υπάκουσε στην προτροπή του Έλληνα αξιωματικού στην Κάνδανο. Δεν είναι σε μένα επίσης γνωστό εάν σε άλλες περιοχές εμφανίστηκαν παρομοίως Έλληνες αξιωματικοί και προέτρεψαν τους πολίτες προς αντίσταση. Τις εμφανιζόμενες ωμότητες δεν τις αποδίδω γενικά στον κρητικό πληθυσμό λόγω της νοοτροπίας του και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του. Θεωρώ στην προκειμένη περίπτωση ότι επρόκειτο επίσης εδώ για αιματηρές πράξεις των έχοντας διαφύγει καταδίκων, μεταξύ των οποίων υπήρχαν δολοφόνοι και άλλοι

επικίνδυνοι εγκληματίες. Μια προπαγάνδα να εξουδετερωθούν οι Γερμανοί στρατιώτες και οι αλεξιπτωτιστές δεν έχει γνωστοποιηθεί σε μένα. Οπουδήποτε πήγα έχει τρομάξει ο άμαχος πληθυσμός σχετικά με τα όσα έχουν διαπραχθεί και έχει αποδώσει την ευθύνη στην κυβέρνηση και στο βασιλιά.

(περίληψη) Η έκτη του ταγματάρχη Γεωργίου Νικολακάκη στο Φρουραρχείο Ρεθύμνου. Φέρει την ημερομηνία 28.6.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Από το 1922 ζω ως συνταξιούχος στην Κρήτη. Είμαι τραυματίας πολέμου. Επιστρατεύτηκα με την έναρξη του πολέμου μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας (31.10.1940) και τοποθετήθηκα από την 12.11.1940 στο φρουραρχείο.

Μεταξύ άλλων έστειλα τραυματίες από την Αλβανία ή βρισκόμενους σε άδεια Έλληνες στρατιώτες σε μια βρισκόμενη στην Πηγή στρατιωτική μονάδα. Δεν υπήρχαν καθόλου πλέον όπλα εκεί. Μόλις στις 22 ή 23.5.1941 έφτασαν από τα Χανιά ιταλικής προέλευσης όπλα, με τα οποία εξόπλισα τους στρατιώτες.

Δεν προέτρεψα τον άμαχο πληθυσμό να πάρει τα όπλα και δεν παρέδωσα επίσης κανένα.

Την 27.5.1941 εγκατέλειψα το Ρέθυμνο και μετακινήθηκα προς τα Τρία Μοναστήρια. Εκεί, βρίσκονταν ο διοικητής της περιφέρειας Ρεθύμνου, συνταγματάρχης Μπουσουλάκης ο οποίος τώρα βρίσκεται στο στρατόπεδο αιχμαλώτων στο Ρέθυμνο. Την 29.5.1941 έφυγα από εκεί και μετακινήθηκα με την οικογένεια μου στο Χρωμοναστήρι.

Επισήμανση: Παρατήρησα ότι στο Ρέθυμνο υπήρχαν ένοπλοι πολίτες, δεν έπραξα όμως κάτι, επειδή δεν ήμουν αρμόδιος προς τούτο. Επιμένω ότι ούτε παρακίνησα τους κατοίκους προς προβολή αντίστασης ούτε τους εφοδίασα με όπλα. Δεν μου είναι επίσης γνωστό εάν ένας υφιστάμενος μου ή κάποια άλλη στρατιωτική υπηρεσία εξέδωσε διαταγή σύμφωνα με την οποία θα όφειλε ο άμαχος πληθυσμός να συμμετέχει στις μάχες ή να εφοδιαστεί με όπλα.

Επιθυμώ να προσθέσω ακόμα ότι ήδη την 23.5.1941 αιτήθηκα προς απαλλαγή των καθηκόντων μου. Τούτο δεν έγινε ωστόσο αποδεκτό.

(περίληψη) Η έβδομη του Χριστόφορου Χαμαράκη, αντιπροσώπου διαφόρων ακτοπλοϊκών γραμμών και εισαγωγέα στην Πηγή. Φέρει την ημερομηνία 27.6.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Μερικούς μήνες πριν την εισβολή των γερμανικών στρατευμάτων στην Κρήτη ξεκίνησε μια μεγάλης κλίμακας προπαγάνδα των Άγγλων. Δραστηριοποιήθηκαν κυρίως πράκτορες οι οποίοι είχαν συνάψει καλές σχέσεις με διάφορες οικογένειες του νησιού και προπαγάνδιζαν εναντίον της Γερμανίας. Εξέφραζαν μεταξύ άλλων ότι οι Γερμανοί, ιδιαιτέρως οι αλεξιπτωτιστές, είναι επικίνδυνα άτομα. Ειπώθηκε έτσι στους γεωργούς ότι οι Γερμανοί αλεξιπτωτιστές θα απήγαγαν όλους τους νέους άνδρες και τα κορίτσια της Κρήτης, θα τα μετέφεραν στη Γερμανία και εκεί θα τα προωθούσαν προς άσκηση βαριών εργασιών, ιδιαιτέρως προς εργασία σχετικά με την κατασκευή εκρηκτικών υλών. Το ίδιο θα έπρατταν στην ηπειρωτική Ελλάδα με τους νεαρής ηλικίας άνδρες και κορίτσια.

Τις πρώτες ημέρες των μαχών εφοδιάστηκαν οι νεαρής ηλικίας άνδρες με όπλα. Αυτά τα όπλα τα έλαβαν βεβαίως από τους Άγγλους και πολέμησαν επίσης μαζί με αυτούς. Όταν έφτασαν τα γερμανικά αεροσκάφη, πέταξαν κάτω τα όπλα και δεν συνέχισαν να μάχονται. Ορισμένοι πολίτες πήραν μαζί τα όπλα των τραυματιών και πολέμησαν.

Δεν μου είναι γνωστό ότι η ελληνική κυβέρνηση ή άλλες υπεύθυνες ελληνικές υπηρεσίες προέτρεψαν τον πληθυσμό της Κρήτης να πάρει τα όπλα και να πολεμήσει εναντίον των Γερμανών στρατιωτών. Το να πάρουν οι πολίτες τα όπλα το εξηγώ από την ιστορία της Κρήτης. Συνέβαινε πάντα αυτό όταν ήταν να υπερασπιστούν σθεναρά το νησί τους εναντίον κάθε επίθεσης. Επιθυμώ να προσθέσω ακόμα ότι οι Έλληνες αξιωματικοί δε ήθελαν εξαιτίας αυτού να δώσουν όπλα στους κατοίκους, επειδή φοβόντουσαν ότι σκόπευαν να τα χρησιμοποιήσουν εναντίον των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων.

Η πρόθεση να εφοδιαστούν με όπλα οι πολίτες βασίζονταν κατά τη γνώμη μου σε σχέδια των Άγγλων.

(περίληψη) Η όγδοη του Γερασίμου Μακρή από την Κεφαλλονιά, κατοίκου Αθηνών. Φέρει την ημερομηνία 9/6/1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Έφτασα την 10/12/40 στην Κρήτη ως γραμματέας στρατιωτικού δικαστηρίου. Τοποθετήθηκα εκεί με δυσμενή μετάθεση, επειδή ήμουν σε μεγάλο βαθμό γερμανόφιλος.

Ανώτατος Στρατιωτικός Διοικητής Κρήτης ήταν τότε ο στρατηγός Αλεξάκης, ένας δάσκαλος, ο οποίος αντικαταστάθηκε το Μάρτιο 1941 από τον στρατηγό Κίτσο λόγω ανικανότητας. Όταν έφτασε ο βασιλιάς στην Κρήτη διορίστηκε ως Ανώτατος Διοικητής ο στρατηγός Σκουλάς, επειδή την ανώτατη διοίκηση έπρεπε να την ασκεί ένας Κρητικός. Στο πλευρό του βρίσκονταν ο στρατηγός Βάσσος. Αυτός όπως και ο στρατηγός Σκουλάς θα βρίσκονται στην Αλεξάνδρεια, ο Αλεξάκης στο Ηράκλειο. Πολιτικός Κυβερνήτης ήταν ο Σφακιανάκης. Ήταν αρχικά οπαδός του Βενιζέλου, αργότερα προσχώρησε στον Μεταξά και τοποθετήθηκε εξαιτίας αυτού ως Κυβερνήτης Κρήτης. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ως φίλος της Γερμανίας. Υπέβαλλε την παραίτηση του, όταν η κυβέρνηση Τσουδερού πήρε το τιμόνι της Ελλάδας. Τούτο συνέβη 10 περίπου ημέρες πριν την εισβολή στην Αθήνα.

Η προπαγάνδα στο νησί ήταν εξαιρετικά αγγλόφιλη.

Δεν αναμένονταν στο νησί μια γερμανική εισβολή, επειδή οι αγγλικές ένοπλες δυνάμεις θεωρούνταν πάρα πολύ ισχυρές. Από τον Νοέμβριο 1940 βρίσκονταν στο νησί 15.000 περίπου Άγγλοι στρατιώτες οι οποίοι άλλαζαν κάθε τόσο. Όταν έφταναν από τις 10.5 στην Κρήτη Έλληνες υπουργοί για να διαφύγουν από εκεί στην Αλεξάνδρεια, δημιουργήθηκε μια αναταραχή και υπήρξε στις 16.5 μια κατάσταση επιφυλακής. Αυτό σήμαινε ότι οι στρατιώτες δεν επιτρέπονταν να εγκαταλείψουν τις θέσεις τους.

Κατόπιν άφιξης του βασιλιά ερχόταν η ανώτατη αγγλική στρατιωτική διοίκηση σε συνεχείς συσκέψεις με την ελληνική. Δεν γνωρίζω ωστόσο τι συζητήθηκε τότε. Είναι πιθανό να υπήρξε μια επίσης διαβούλευση σχετικά με την οργάνωση της αντίστασης των πολιτών. Δεν είναι σε μένα επίσης γνωστό ότι δόθηκε από την αγγλική ή την ελληνική πλευρά μια διαταγή για την οργάνωση της αντίστασης του άμαχου πληθυσμού.

Το πως προέκυψε μια αντίσταση από τους πολίτες, το εξηγώ ως εξής:

1. Η στρεφόμενη κατά της Γερμανίας προπαγάνδα είναι εδώ και χρόνια πάρα πολύ ισχυρή.
2. Οι Κρητικοί έχουν διαπαιδαγωγηθεί από την εποχή του Βενιζέλου ως αγγλόφιλοι.
3. Οι μεγαλύτερης ηλικίας εμπειροπόλεμοι άνδρες συγκέντρωσαν στα χωριά τον άμαχο πληθυσμό και τον προέτρεψαν να υπερασπιστεί τον νησί εναντίον της γερμανικής επίθεσης. Ταυτόχρονα υποστηρίχθηκαν από Κρήτες αξιωματικούς οι οποίοι έλαβαν πιθανώς από τους Άγγλους την απαραίτητη ενίσχυση.

4. Σε τούτο προστίθεται ότι οι Κρητικοί είναι ένας πολεμικός και άγριος λαός. Δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς όπλα και είναι πολύ καλοί σκοπευτές.

Είναι παράδοξο που οι Κρητικοί στρατιώτες εγκατέλειψαν τις ελληνικές τους μονάδες και επέστρεψαν στα χωριά τους. Πιθανότατα, πολέμησαν εκεί στο πλαίσιο της αντίστασης από τον άμαχο πληθυσμό. Τις κακοποιήσεις των Γερμανών στρατιωτών τις εξηγώ επίσης λόγω των άγριων ενστίκτων του λαού. Η προπαγάνδα εναντίον της Γερμανίας εκμεταλλεύτηκε και υπέθαλψε τα ένστικτα τούτα.

Ο υπουργός Δημοσίας Ασφάλειας Μανιαδάκης έφτασε την 22 ή 23. Απριλίου στο νησί, ζητήθηκε όμως από αυτόν να το εγκαταλείψει, επειδή θεωρούταν ως γερμανόφιλος και εξαιτίας τούτου προδότης. Τις εντολές του σχετικά με την οργάνωση της αντίστασης από τον άμαχο πληθυσμό δεν θα τις ακολουθούσαν σε καμία περίπτωση οι Κρητικοί. Από την αγγλική υπηρεσία Πληροφοριών βρίσκονταν στο νησί ο λοχαγός Bear. Τον συνάντησα για πρώτη φορά στις 10 Δεκεμβρίου 1940. Απ' όσο γνωρίζω είχε παραδώσει στην Ελληνική Ανώτατη Διοίκηση Στρατού στην Αθήνα μια ονοματική λίστα γερμανόφιλων για την παρακολούθηση αυτών.

(περίληψη) Ακολουθεί η ένορκη κατάθεση του Josef Eger, επιθεωρητή Στρατιωτικής Αστυνομίας της Γενικής Διοίκησης 11ου Αεροπορικού Σώματος. Φέρει την ημερομηνία 9.6.1941

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Κατόπιν της διεξαγόμενης, στις 22:00 περίπου, πρώτης επίθεσης αγγλικών πολεμικών πλοίων εναντίον της Ελαφριάς Μοίρας Σκαφών επέστρεψαν ορισμένα σκάφη με κατεύθυνση την Ελλάδα. Μεταξύ 1:00 και 2:00 της 21^η Μαΐου αφίχθησαν 2 αγγλικά τορπιλοφόρα και αναζητούσαν με τα φώτα των προβολέων τούτα τα πλοία. 2 γερμανικά σκάφη δέχθηκαν το ένα μετά το άλλο επίθεση από τις αγγλικές τορπιλάκατους και έπιασαν φωτιά. Μολονότι τα σκάφη ήταν λόγω των βλημάτων μη ικανά ως προς την πραγματοποίηση ελιγμών, οι Άγγλοι έβαλλαν με πυρά ελαφρών όπλων για αρκετά λεπτά, κατά τη γνώμη μου με πολυβόλα, στο νερό γύρω από τα φλεγόμενα πλοία. Άλλα πλοία δεν βρέθηκαν στο στόχαστρό τους. Στο πλοίο μας πραγματοποιήσαμε μια συζήτηση σχετικά με τις βολές των ελαφριών όπλων και βγάλαμε ομοφώνως το συμπέρασμα ότι οι Άγγλοι είχαν στρέψει τα πυρά τους εναντίον των όσων βρίσκονταν στη θάλασσα.

Σελίδες 87-92 (περίληψη)

Έγγραφο από στρατοδίκη της 12ης Στρατιάς προς την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού, με ημερομηνία 6.6.1941.

Αφορά στην αποστολή πέντε (5) χειρόγραφων, δυσνόητης μορφής καταθέσεων από το στρατιωτικό δικαστήριο του 8ου Αεροπορικού Σώματος σχετικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου κατά τη διάρκεια της γερμανικής εισβολής στην Κρήτη.

Σελίδες 93-94 (περίληψη)

Έγγραφο της Ανώτατης Διοίκησης Γερμανικού Στρατού με ημερομηνία 21.6.1941.

Αφορά στην αποστολή αντιγράφων πρωτοκόλλων ένορκων καταθέσεων σχετικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου από Άγγλους στρατιώτες στην Κρήτη.

Σελίδα 95 (περίληψη)

Έγγραφο από το στρατιωτικό δικαστήριο της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας προς Ανώτατη Διοίκηση Στρατού- υπηρεσία Διερεύνησης Παραβίασης Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 6.6.1941.

Αφορά στην αποστολή τεσσάρων (4) συνημμένων ένορκων καταθέσεων Γερμανών Αλεξιπτωτιστών περί παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου από Βρετανούς στρατιώτες στην Κρήτη.

Σελίδες 96-103, 110-127 (περίληψη-μετάφραση)

Ένορκες καταθέσεις περί παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου από Βρετανούς ή Έλληνες στρατιώτες.

Η πρώτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του υπολοχαγού 6ου λόχου 100ου Συντάγματος Ορεινών Κυνηγών Wolf von Bullion. Φέρει την ημερομηνία 3/6/1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος: Στις 22.5.1941 έπρεπε να οδηγήσω μια ομάδα κρούσης από τα Χανιά προς Μάλεμε. Στην εκεί διαδρομή δεχθήκαμε τα πυρά 50 περίπου πολιτών, από τους οποίους κάποιοι φορούσαν παντελόνια του ελληνικού στρατού και οι υπόλοιποι πολιτικά ρούχα. Οι πολίτες έβαλλαν από ένα χωριό. Δεν θυμάμαι πλέον το όνομα του χωριού, βρίσκεται όμως 10 περίπου χιλιόμετρα ανατολικά του Μάλεμε. Εισήλθαμε στο χωριό δίδοντας μάχη, αιχμαλωτίσαμε 70-80 πολίτες και μεταφέραμε τους αιχμαλώτους πίσω στις θέσεις μας.

Ύστερα από πορεία 1 ώρας περίπου φτάσαμε εκ νέου σε ένα χωριό, του οποίου το όνομα πλέον δεν γνωρίζω. Δεχθήκαμε από το χωριό αυτό πυρά. Όταν εισβάλαμε στο χωριό, οι ένοπλοι πολίτες υποχώρησαν σε ένα ύψωμα. Πλησίον αυτού σημειώθηκε μια μάχη μεταξύ των ανδρών μου και των Ελλήνων πολιτών. Τραυματίστηκα εκεί μαζί με 3 άνδρες μου. Οι μη τραυματίες στρατιώτες μου προωθήθηκαν εν συνεχεία, έπρεπε όμως κατόπιν να σταματήσουν μπροστά από ένα ύψωμα στο οποίο είχαν οχυρωθεί οι Έλληνες πολίτες με δύναμη 150 περίπου άνδρες, ενώ ο αριθμός των ανδρών μου ήταν μόνο δέκα. Ο ίδιος επέστρεψα με τους 3 τραυματίες μου και έναν αλώβητο άνδρα πίσω στις θέσεις μας. Καθώς διασχίζαμε το πρώτο χωριό, από το οποίο είχαμε δεχθεί πυρά, είδαμε έναν Κρητικό, 70 περίπου ετών ο οποίος έκανε σινιάλα με ένα μαντήλι προς τα δασώδη υψώματα τα οποία έπρεπε να διασχίσουμε. Όταν φτάσαμε πλησίον της κορυφογραμμής, εξαφανίστηκε ξαφνικά. Καθώς προσεγγίσαμε το γειτνιάζον φαράγγι, δεχθήκαμε αιφνιδιαστικά απ' όλες τις πλευρές τα πυρά των Νεοζηλανδών. Αμυνθήκαμε για μισή ώρα και αναγκαστήκαμε κατόπιν να παραδοθούμε. Ξαναείδαμε τότε τον ηλικιωμένο άνδρα που είχε κάνει προηγουμένως τα σινιάλα. Όταν είπα σε έναν Άγγλο αξιωματικό ότι είχε πυροβολήσει τραυματίες, απήντησε ότι μάλλον είχε διακρίνει ότι ήμασταν τραυματισμένοι, περίμενε όμως τα πάντα από τους Γερμανούς στρατιώτες. Μεταφερθήκαμε στο στρατιωτικό νοσοκομείο στα Χανιά. Καθώς μετακινούμασταν στην πόλη των Χανίων από το ένα νοσοκομείο στο άλλο, τα οχήματα μεταφοράς μας, τα οποία έφεραν το σήμα του Ερυθρού Σταυρού, δέχονταν πέτρες από Έλληνες πολίτες, κυρίως από γυναίκες. Παρατήρησα ότι γυναίκες αποπειράθηκαν μάλιστα να τραβήξουν έναν βαριά τραυματία έξω από ένα φορτηγό. Δεν το κατάφεραν ωστόσο.

Σε ένα νοσοκομείο στα Χανιά εξέφρασα σε έναν Άγγλο αξιωματικό την κατηγορία ότι το Αγγλικό Πολεμικό Ναυτικό είχε βάλλει εναντίον ναυαγών Γερμανών στρατιωτών. Απήντησε ότι πράγματι συνέβη τούτο, επειδή η Γερμανική Πολεμική Αεροπορία συμπεριφέρθηκε παρομοίως. Τόνισε ακόμα ότι γερμανικά αεροσκάφη βομβάρδισαν πολιτικά και στρατιωτικά νοσοκομεία, παρόλο που έφεραν το σήμα του Ερυθρού Σταυρού.

(περίληψη) Η δεύτερη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του Erich Linnemayr, επιτελικού λόχου 2ου τάγματος Συντάγματος Εφόδου. Φέρει την ημερομηνία 3.6.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος: Ρίχθηκα την 20^η Μαΐου 1941 στην Κρήτη, στην περιοχή του Μάλεμε. Νοτιοανατολικά του Μάλεμε, 5 περίπου χλμ απόσταση, παρατήρησα με τα κιάλια μου σε μια απόσταση 300 μέτρων έναν ξεκάθαρα τραυματισμένο από την πτώση αλεξιπτωτιστή ο οποίος ακόμα κινούνταν. Έπειτα, έφτασαν 4-5 Άγγλοι και μίλησαν με τον αλεξιπτωτιστή. Αμέσως μετά άκουσα να πέφτει ένας πυροβολισμός. Άνοιξα πυρ ο ίδιος εναντίον των στρατιωτών του εχθρού, τους οποίους αναγνώρισα ως Άγγλους και είδα ότι κατόπιν απομακρύνθηκαν. Όταν πήγα να δω αργότερα τον αλεξιπτωτιστή, παρατήρησα ότι είχαν από αυτόν αφαιρεθεί τα μάτια.

Στον ίδιο χώρο, πλησίον του Μάλεμε, διέκρινα μια ημέρα αργότερα ένα αγγλικό στρατόπεδο με σκηνές. Σε μια σκηνή εντόπισα 2 νεκρούς Γερμανούς αλεξιπτωτιστές, εκ των οποίων στον ένα είχαν κοπεί τα αυτιά και στον άλλο ο δεξιός παράμετρος. Σε μια ακόμα σκηνή είδα να κείτεται νεκρός ένας αλεξιπτωτιστής, του οποίου έλειπαν και τα δύο χέρια. Εκτός τούτου, είδα ένα λοχία, ο οποίος κρέμονταν ακόμα από το αλεξίπτωτο, είχε δεχτεί σφαίρα στο κεφάλι και ήταν κομμένα τα γεννητικά του όργανα. Παρατήρησα ακόμα και άλλους νεκρούς αλεξιπτωτιστές, 10-20 περίπου οι οποίοι είχαν ακρωτηριαστεί με κομμένο το λαιμό, τα αυτιά, τη μύτη και τα χέρια.

(περίληψη) Η τρίτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του Hans Georg Altenhof, 7ου λόχου 6ου Συντάγματος Εφόδου. Φέρει την ημερομηνία 28.5.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Την 23.5.41 έπρεπε να μεταφέρω τραυματίες στο στρατόπεδο με σκηνές στο αεροδρόμιο πριν το Μάλεμε. Εκεί, είδα να κείτεται ένας αλεξιπτωτιστής, του οποίου είχαν τρυπηθεί τα μάτια και κοπεί τα γεννητικά του όργανα. Γνωρίζαμε ότι οι Αυστραλοί ήταν ιδιαιτέρως απάνθρωποι. Πιθανότατα γνωρίζουν τα μέλη του τάγματος Koch ακριβέστερα ποιός ακρωτηρίασε τον αλεξιπτωτιστή.

Από τον λόχο μου σκοτώθηκε ο ανθυποσημηνίας στο λειβάδι. Τον βρήκαμε με κομμένη την καρωτίδα του λαιμού. Στην πληγή του είχε μπηχτεί η μεταλλική του στρατιωτική ταυτότητα. Μάχονταν εναντίον των Αυστραλών.

Την 23.5 συναντήσαμε αφημένους πίσω πίσω Νεοζηλανδούς τραυματίες. Ένας εξ αυτών μας ανέφερε ότι είχαν προπορευθεί και άλλοι Νεοζηλανδοί στρατιώτες. Πήραμε μαζί μας έναν Νεοζηλανδό για να βρούμε τους συντρόφους του. Μαζί με αυτόν περάσαμε από μια στρατιωτική θέση, 6 περ. χλμ. απόσταση από το Ηράκλειο, όπου εκεί κείτονταν νεκροί Γερμανοί αλεξιπτωτιστές. Δεν έφεραν πλέον τις στρατιωτικές τους στολές, δίπλα τους βρίσκονταν μέρη από βρετανικές στρατιωτικές στολές. Διέκρινα ξεκάθαρα ότι Άγγλοι στρατιώτες με γερμανικά κράνη πυροβολούσαν εναντίον μας.

(περίληψη) Η τέταρτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του Willi Knierim, διαβιβαστή του λόχου Επικοινωνιών Αλεξιπτωτιστών. Φέρει την ημερομηνία 3.6.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος: Ρίχθηκα τη δεύτερη ημέρα πλησίον του Μάλεμε στην Κρήτη. Το πρωί της τρίτης ημέρας πραγματοποιήσαμε προέλαση προς ανατολάς. 5 περ. χλμ από το Μάλεμε περάσαμε δίπλα από αλεξιπτωτιστές, οι οποίοι ήταν νεκροί και κρέμονταν στα αλεξίπτωτα τους. Τα μάτια τους ήταν γεμάτα με αίματα, έτσι ώστε να μην έχουμε την οποιαδήποτε αμφιβολία ότι είχαν τρυπηθεί με μαχαίρι. Δεν διαπιστώσαμε τραύμα από σφαίρα, αν και δεν το ερευνήσαμε.

Την ίδια ημέρα βρήκαμε σε μια λόχμη έναν Γερμανό σημηνία ο οποίος είχε τραυματιστεί. Μας είπε ότι τον είχαν εντοπίσει οι Άγγλοι. Επειδή όμως είχε

προσποιηθεί τον νεκρό, δεν συνέβη τίποτα σε αυτόν. Κάποιος του είχε ψάξει όλες τις τσέπες του και είχε πάρει μαζί του όλα τα αντικείμενα αξίας, μεταξύ των οποίων το σουγιά του.

Σελίδες 104-106 (περίληψη)

Στρατιωτικό έγγραφο της Ανώτατης Γερμανικής Στρατιωτικής Διοίκησης, με ημερομηνία 18.6.1941.

Αφορά στην αποστολή ενόρκων καταθέσεων από το στρατιωτικό δικαστήριο της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας από τις οποίες συμπεραίνεται η συμμετοχή του άμαχου πληθυσμού στις βιαιοπραγίες και ωμότητες εναντίον των Γερμανών αλεξιπτωτιστών (καταγράφονται συνοπτικά οι καταθέσεις του von Bullion, Linnemayer, Altenhof).

Σελίδες 107-108 (περίληψη)

Έγγραφο της Ανώτατης Διοίκησης Γερμανικού Στρατού με ημερομηνία 6.6.1941.

Αφορά στην αποστολή τεσσάρων (4) συνημμένων πρακτικών ένορκων καταθέσεων Γερμανών στρατιωτών περί συμμετοχής ατάκτων στις μάχες και ωμοτήτων εναντίον Γερμανών Αλεξιπτωτιστών.

Σελίδες 128-131 (περίληψη-μετάφραση)

Έγγραφο προς την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού -υπηρεσία Διερεύνησης Παραβίασης Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 11.6.1941.

Αφορά στην αποστολή συνημμένων πρακτικών ένορκης κατάθεσης του ανθυποσημνία Otto Homuth 11ου λόχου 1ου Συντάγματος Εφόδου σχετικά με τις ωμότητες, παραβιάζοντας το διεθνές δίκαιο, κατά των Γερμανών αιχμαλώτων πολέμου. Φέρει την ημερομηνία 7 Ιουνίου 1941.

(μετάφραση) Στο πλαίσιο επέμβασης της μονάδας μου στο νησί της Κρήτης, στις 20 Μαΐου 1941 και ώρα 8:00, έπρεπε τούτη να εκτελέσει μια ειδική αποστολή και ρίχθηκε ως πρώτη μονάδα. Κατά την προσεδάφιση είχαμε καθοδηγηθεί μέσω τοποθέτησης σημαιών με τον αγκυλωτό σταυρό προς λάθος κατεύθυνση με αποτέλεσμα να δεχθούμε με αμείωτο ρυθμό πυρά αν και υποθέταμε ότι θα συναντούσαμε Γερμανούς συντρόφους μας στον χώρο προσεδάφισης. Εκεί, διαπιστώσαμε ότι δεχόμασταν τα πυρά από οπλίτες με υποπολυβόλα, από 50 περίπου μέτρα απόσταση. Κατά τη διάρκεια μιάμισης ώρας ανταλασσόμενων πυρών έριξα μια χειροβομβίδα, αφότου ακούστηκε δυνατά από την αντίπαλη πλευρά η συνθηματική μας λέξη «στρατάρχης κομήτης» και παρόλα ταύτα ρίχνονταν πυρά και διαπίστωσα λίγο αργότερα, κατά την προέλαση με έναν αλεξιπτωτιστή ενός άλλου λόχου ότι ο χτυπημένος θανάσιμα από τη χειροβομβίδα αντίπαλος, ήταν ένας Άγγλος εξοπλισμένος με σακάκι Γερμανών αλεξιπτωτιστών, γερμανικό κράνος πτώσης, γερμανικό υποπολυβόλο, αγγλικό παντελόνι, αγγλικές γκέτες και αγγλικά δετά υποδήματα. Στη μπροστινή τσέπη του γερμανικού σακακιού βρήκα ένα σημειωματάριο με το όνομα «Rosi Mueller». Μια διεξαγόμενη από τον αντίπαλο επίθεση με τεθωρακισμένα μας εμπόδισε για περαιτέρω αναγνωρίσεις. Είχα τη δυνατότητα να παρατηρήσω από τη θέση μας ότι ρίχνονταν αδιακόπως πυρά με γερμανικά υποπολυβόλα και πολυβόλα από αναμφισβήτητα διακρινόμενους Άγγλους (στρατιωτικές στολές χρώματος καφέ) και όχι Νεοζηλανδούς (ανοιχτού μπλε στολές) εναντίον των επόμενων προσεδαφισμένων συντρόφων. Κατά τη διάρκεια των επόμενων ημερών, σε μια έρευνα σε αμπελώνα για τον εντοπισμό τραυματιών και κατά την έρευνα ενός χωριού δεχτήκαμε -1 ανθυποσημναγός, 1 σημνίας, 1 υπαξιωματικός και 6 περίπου άνδρες- απ' όλες τις πλευρές πυρά από ελαφρά όπλα, τα περισσότερα γερμανικής προέλευσης, κυρίως από το καμπαναριό του χωριού, στο οποίο είχαν

τοποθετηθεί 4 πολυβόλα. Έπρεπε να υποχωρήσουμε και να αποσυρθούμε σε ένα σπίτι στην έξοδο του χωριού, το οποίο βάλλονταν συνεχώς πυρά. Δεχόμασταν πυρά από κοντινή απόσταση και χτυπήθηκα από σφαίρα μέσω του παραθύρου. Τα πυρά, τα οποία έπεφταν πάνω στους τοίχους, άφηναν μια άσχημη μυρωδιά που ενοχλούσε τα αναπνευστικά όργανα. Τις βραδινές ώρες της ίδιας μέρας κινήθηκαν μέσω του χωριού φερόμενες ως γερμανικές ομάδες, οπλισμένες και με γερμανικές στολές αλεξιπτωτιστών, στις οποίες δώσαμε χώρο κίνησης, επειδή απήντησαν τη συνθηματική λέξη «στρατάρχης κομήτης». Μια μέρα αργότερα, την 23.5.41, καθώς είχε παύσει η ρίψη πυρών από τον αντίπαλο εντόπισα κατά την προέλαση μέσω μιας άλλης περιοχής 3 αξιωματικούς δεμένους σε ένα δέντρο με πλήρως ακρωτηριασμένα τα πρόσωπα, δηλαδή τα μάτια αφαιρεμένα, οι μύτες και τα αυτιά κομμένα, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η εξακρίβωση. Στον ίδιο χώρο κείτονταν 3-4 γυμνά πτώματα ανδρών που παρομοίως δεν μπορούσαν να αναγνωριστούν. Σε μια άλλη θέση, στην ακτή δυτικά των Χανίων, εντόπισα νεκρό το πλήρωμα ενός ανεμοπλάνου, αποτελούμενο από 7 περίπου άνδρες. Τα πλάγια τοιχώματα του αεροσκάφους ήταν εντελώς αποκολλημένα, στα πώματα δεν διακρίνονταν καθόλου πληγές από σφαίρες και από κοντινότερη απόσταση διαπίστωσα ότι οι αυχενικοί σπόνδυλοι είχαν κοπεί, πιθανότατα από καμπυλωτό 70 περίπου cm μήκους αιχμηρό μαχαίρι το οποίο ήταν από τη μια πλευρά καλά ακονισμένο και στην άλλη του είχε ένα πριόνι. Τούτο το δύσκολο στην κατασκευή μακρύ μαχαίρι το είδα να βρίσκεται ρηγμένο στο έδαφος. Ανακάλυψα επίσης σφαίρες τυφεκίου με διπλή μύτη, έτσι ώστε η άκρη της σφαίρας να φέρει μια δεύτερη. Στις εχθροπραξίες συμμετείχαν εκτός των Άγγλων στρατιωτών επίσης πολίτες που πυροβολούσαν εναντίον μας ύπουλα από σπίτια, σκεπές και χαντάκια και να μη γνωρίζουμε συχνά που βρισκόμαστε, αφοτου ο αντίπαλος μας είχε από πριν λάθος καθοδηγήσει μέσω έκθεσης σημαιών με τον αγκυλωτό σταυρό και επίσης μέσω καλέσματος της συνθηματικής λέξης και της πρότασης «είμαστε Γερμανοί, μην πυροβολείται». Εκ τούτου δεχθήκαμε πυρά απ' όλες τις πλευρές.

Τραυματίστηκα στις 26 Μαΐου 1941, δεχόμενος μάλιστα από έναν πολίτη μια σφαίρα πιστολιού διαπερνώντας τον κάτω βραχίονα μου. Κατόπιν, αιχμαλωτίστηκα λίγο αργότερα με 2 ακόμα συντρόφους μου. 5 περίπου Άγγλοι μας αφαίρεσαν τη στρατιωτική μας φόρμα και πήραν τα κράνη και τα όπλα μας. Μας αφαίρεσαν ακόμα τα αντικείμενα αξίας -ρολόι, βραχιόλι φυλαχτό-. Όταν αποπειραθήκαμε να αντισταθούμε στη αφαίρεση του εξοπλισμού μας, σύνθλιψαν με το κοντάκι ενός τυφεκίου το κρανίο ενός συντρόφου. Απελευθερωθήκαμε στις 27.5 από έναν σύντροφο, ο οποίος είχε διαφύγει της αιχμαλωσίας και οδηγηθήκαμε στον κεντρικό σταθμό Πρώτων Βοηθειών, εκεί όπου επιδέθηκα.

Σελίδες 132-135 (περίληψη)

Στρατιωτικό έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς πταισματοδικείο της πόλης Halberstadt. Φέρει την ημερομηνία 21 Ιουνίου 1941. Αφορά στην εκεί αποστολή της ένορκης κατάθεσης του Otto Homuth (σελ 132-135).

Σελίδες 136-141 (περίληψη-μετάφραση)

Έγγραφο από το πταισματοδικείο της πόλης Halberstadt προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού Φέρει την ημερομηνία 5 Ιουλίου 1941.

Αφορά στην εκ νέου ένορκη κατάθεση του ανθυποσμηνία Otto Homuth.

(μετάφραση)Επί του θέματος

Κατά την επέμβαση της ομάδας μου στο νησί της Κρήτης, στις 20 Μαΐου 1941, επιβιβάστηκε η αποτελούμενη από 10 άνδρες ομάδα μου σε ένα ανεμοπλάνο περίπου στις 8:00 το πρωί. Η ομάδα μας είχε την αποστολή να ασφαλίσει μια γέφυρα πολύ

κοντά στο αεροδρόμιο του Μάλεμε. Αμέσως μετά την αποβίβαση κυμάτισε μια σημαία με τον αγκυλωτό σταυρό, βρισκόμενη σε αμπελώνα 200 περίπου μέτρων απόσταση, δίδοντας την εντύπωση σε μας ότι επρόκειτο για σινιάλα προς τους πιλότους, έτσι ώστε ήμασταν της πεποίθησης ότι σύντροφοι είχαν ήδη αποβιβαστεί στο σημείο αυτό. Από εκεί ακούστηκε επίσης η λέξη «Hallo, Hallo» και συγχρόνως πολλές φορές επίσης η συνθηματική μας λέξη «κομήτης, κομήτης». Με αυτό ενισχύθηκε μέσα μας η εντύπωση ότι επρόκειτο για Γερμανούς συντρόφους. Κινηθήκαμε εξαιτίας αυτού σχετικά ανυποψίαστοι προς την κατεύθυνση από την οποία προέρχονταν το κάλεσμα και ανέμιζε η σημαία. Ωστόσο, δεν είδαμε κάποιον έως ότου δεχθήκαμε αιφνιδιαστικά, από απόσταση 100 περίπου μέτρων, πυρά από γερμανικά υποπολυβόλα. Τότε συνειδητοποιήσαμε ότι είχαμε μπροστά μας τον εχθρό, ο οποίος μας παραπλάνησε λέγοντας τη συνθηματική λέξη και κυματίζοντας τη σημαία με τον αγκυλωτό σταυρό. Καλυφθήκαμε και ανταποδώσαμε τα πυρά. Η συμπλοκή διήρκεσε περίπου μια ώρα και προχωρήσαμε με άλματα προς τα εμπρός πολεμώντας. Εγώ προσωπικά δέχθηκα επίσης πλάγια πυρά, με αποτέλεσμα να μείνω προσωρινά ξαπλωμένος στο έδαφος. Από εκεί μπόρεσα να δω ότι άλλοι σύντροφοι μου, 30 περίπου μέτρα στα πλάγια μου, είχαν αιχμαλωτίσει 4 Άγγλους, εκ των οποίων ένας είχε ακόμα στο χέρι του τη σημαία μας με τον αγκυλωτό σταυρό. Την ίδια σχεδόν χρονική στιγμή έριξα μια χειροβομβίδα προς τη δεξιά πλευρά, εκεί όπου είχε προσγειωθεί ένα δικό μας ανεμοπλάνο και είχα δεχθεί πυρά από την κατεύθυνση αυτή και αμέσως σίγησαν τα από εκεί πυρά. Κατόπιν, ανακάλυψα σε 20 μέτρα περίπου απόσταση από εμένα 1 νεκρό Άγγλο, ο οποίος είχε πέσει νεκρός από τη χειροβομβίδα μου. Φορούσε ένα γερμανικό κράνος, ένα γερμανικό σακάκι αλεξιπτωτιστών και επίσης ένα κιτρινωπό παντελόνι, γκέτες και δετά υποδήματα, όπως αυτά που φορούσαν οι Άγγλοι στρατιώτες. Εν τω μεταξύ ήρθε ένας ακόμα Γερμανός υπαξιωματικός, τον οποίο δεν γνώριζα και ψάξαμε βιαστικά το πτώμα του Άγγλου. Ανακαλύψαμε στη δεξιά πάνω τσέπη του σακακιού ένα γερμανικό σημειωματάριο με τυπωμένη αναγραφή, παραπέμποντας σε εμπορικό γραφείο μεταφοράς άνθρακα ή σε κάτι τέτοιο παρόμοιο, στην πρώτη σελίδα του οποίου ήταν γραμμένο με μολύβι ή με μελάνι το όνομα «Rosi Mueller». Αμέσως μετά διεξήχθη μια επίθεση του εχθρού με 2 ελαφρά τεθωρακισμένα μέσω της βρισκόμενης μπροστά από μας αποξεραμένης κοίτης ποταμιού, με αποτέλεσμα να καλυφθούμε εκ νέου και να μη μπορέσουμε να ασχοληθούμε ξανά με το πτώμα του Άγγλου. Το σημειωματάριο βρίσκονταν δίπλα στο πτώμα.

Ύστερα απ' αυτό μπορώ να υποθέσω ότι ο Άγγλος είχε αφαιρέσει από έναν νεκρό ή αιχμάλωτο το σακάκι των αλεξιπτωτιστών και ο ίδιος την είχε φορέσει για να μας παραπλανήσει.

Κατά τη διάρκεια της επόμενης ημέρας βρέθηκε μαζί μια ομάδα, αποτελούμενη από 10 περίπου άνδρες -έναν ανθυποσημηναγό, ένα σημνία, έναν υπαξιωματικό και 6 περίπου άνδρες- η οποία προχώρησε δίδοντας μάχη. Δέχθηκε σε ένα χωριό πυρά απ' όλες τις πλευρές, κυρίως από γερμανικά όπλα και μάλιστα από υποπολυβόλα και πολυβόλα. Τα πυρά προέρχονταν κυρίως από το καμπαναριό του χωριού, πάνω στο οποίο είχαν τοποθετηθεί κατά την εκτίμηση μου τέσσερα πολυβόλα. Βρισκόμενοι μαζί με έναν σύντροφο, τον οποίο δεν γνώριζα, σε ένα σπίτι, εναντίον του οποίου ρίχνονταν πυρά που χτύπαγαν πάνω στους τοίχους και άφηναν μια δυσάρεστη έντονη οσμή η οποία ενοχλούσε τα αναπνευστικά όργανα και προκαλούσαν ένα συναίσθημα φαγούρας στον λαιμό. Την επόμενη νύχτα βρέθηκε η ομάδα μας σε έναν αμπελώνα στην ανατολική έξοδο του χωριού. Κατά τη διάρκεια της νυχτερινής σκοπιάς μου -από 12:00 έως 2:00- γερμανικά στρατεύματα διέσχισαν το χωριό. Υποθέτω τουλάχιστον ότι ήταν γερμανικές μονάδες, επειδή φορούσαν τις στολές μας και στο κάλεσμα της συνθηματικής λέξης μου απήντησαν το «στρατάρχης κομήτης».

Την τρίτη ημέρα περίπου μετά την αποβίβαση μας, εντοπίσαμε κατά την προέλαση μέσω μιας άλλης περιοχής, 3 νεκρούς Γερμανούς αξιωματικούς, δεμένους ο ένας με τον άλλο σε ένα δέντρο με εντελώς ακρωτηριασμένα τα πρόσωπα. Τα μάτια τους είχαν τρυπηθεί, οι μύτες και τα αυτιά τους ήταν κομμένα. Ήταν μια φρικτή εικόνα. Δεν ήταν δυνατή μια εξακρίβωση των πτώματων, επειδή δεν είχαν μαζί τους τα προσωπικά τους έγγραφα. Ανακαλύψαμε στον ίδιο χώρο 3-4 χωρίς ρούχα ανδρικά πτώματα, τα οποία παρομοίως δεν μπορούσαν να ταυτοποιηθούν. Δεν υπήρχαν στρατιωτικές στολές ή προσωπικά έγγραφα. Μερικά εκατοντάδες μέτρα απόσταση στην ακτή δυτικά των Χανίων βρέθηκε νεκρό το πλήρωμα, αποτελούμενο από περίπου 7 άνδρες, ενός ανεμοπλάνου οι οποίοι όλοι συνολικά βρίσκονταν στο αεροσκάφος. Τα πλάγια τοιχώματα του σκάφους ήταν διαλυμένα. Στα πτώματα δεν εντοπίζονταν τραύματα από σφαίρες. Παρατηρώντας από κοντινότερη απόσταση διαπίστωσα ότι σε όλους συνολικά τους συντρόφους είχε κοπεί ο αυχενικός σπόνδυλος, με αποτέλεσμα το πίσω τμήμα του κεφαλιού αυτών να είχε κατά το ήμισυ αποκοπεί. Τα τραύματα είχαν ξεκάθαρα προκληθεί με ένα καμπυλωτό δύσκολο στην κατασκευή μαχαίρι μήκους 70 περίπου cm το οποίο ήταν από τη μια του πλευρά καλά ακονισμένο και στην άλλη έφερε ένα πριόνι. Είδα κάμποσα τέτοιου είδους μαχαίρια να βρίσκονται τριγύρω στο έδαφος. Σύμφωνα με τα ευρήματα συμπεραίνω ότι το ανεμοπλάνο είχε προσγειωθεί πολύ κοντά σε μια θέση του εχθρού και όλο συνολικά το πλήρωμα σφαγιάστηκε με τούτα τα μαχαίρια προτού προλάβει να αποβιβαστεί. Ανακάλυψα επίσης στο έδαφος κάμποσες σφαίρες οι οποίες ήταν σύμφωνα με τη κατασκευή τους Dum-Dum. Διέθεταν μεν μια κοφτερή μύτη, όμως δεν περνούσε λοξά στον κάλυκα, αλλά διογκωνόταν πίσω από τη μύτη αυτών.

Στις μάχες συμμετείχαν εκτός των ένστολων στρατιωτών επίσης πολίτες οι οποίοι πυροβολούσαν εναντίον μας ύπουλα από σπίτια, σκεπές και χαντάκια. Βρισκόμασταν συχνά σε πάρα πολύ δύσκολη θέση εξαιτίας αυτού. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει ακόμα να προστεθεί ότι οι βρισκόμενοι επίσης απέναντι στρατιώτες του εχθρού, μας οδηγούσαν σε σύγχυση φωνάζοντας τη συνθηματική λέξη ή το «είμαστε Γερμανοί, μην πυροβολείτε».

Τραυματίστηκα στις 26 Μαΐου 1941 από έναν πολίτη. Συνέβη το βράδυ, όχι μακριά από τα Χανιά. Είχα λάβει την εντολή από τον αρχίατρο μου να προμηθευτώ μερικά αυγά που θα έπρεπε να τα φέρω από κάποια σπίτια. Συνάντησα 3 συντρόφους καθοδόν οι οποίοι πορεύτηκαν μαζί μου. Καθώς ήμασταν στην αυλή ενός σπιτιού, ξεπρόβαλε ξαφνικά ένας πολίτης από τη γωνιά του σπιτιού και με πυροβόλησε με ένα πιστόλι. Η σφαίρα με βρήκε στον αριστερό κάτω βραχίονα. Οι σύντροφοι μου καταδίωξαν αμέσως τον πολίτη και τον σκότωσαν. Ένας σύντροφος παρέμεινε πίσω για κάλυψη. Εμείς οι άλλοι 3 αιφνιδιαστήκαμε αμέσως μετά από έναν αριθμό Άγγλων στρατιωτών και αιχμαλωτιστήκαμε. Οι Άγγλοι μας αφαίρεσαν αμέσως τη φόρμα και τα κράνη μας. Μας έριξαν στο έδαφος και προσπάθησαν ακόμα να μας αφαιρέσουν τα ρολόγια και τα βραχιόλια -φυλακτά μας. Στο σημείο αυτό προβάλαμε την καλύτερη δυνατή αντίσταση αρχίζοντας να κλοτσάμε. Δεν ήταν όμως εφικτή μια μεγάλου βαθμού αντίσταση, επειδή κρατούμασταν από ορισμένους σφικτά στο έδαφος. Ήθελαν ακόμα να αφαιρέσουν από το χέρι ενός συντρόφου το δακτυλίδι αρραβώνα του ο οποίος παρομοίως δεν ήθελε να επιτρέψει να συμβεί τούτο. Ένας Άγγλος σύνθλιψε κατόπιν το κρανίο του με το κοντάκι του τυφεκίου του έχοντας ως αποτέλεσμα τον ακαριαίο θάνατο αυτού. Εγώ και ένας άλλος σύντροφος, τον οποίο δεν γνώριζα, οδηγηθήκαμε από τους Άγγλους πίσω στις αγγλικές θέσεις. Το επόμενο πρωί απελευθερωθήκαμε ξανά από έναν παραμένοντα πίσω σύντροφο ο οποίος είχε παρατηρήσει την αιχμαλωσία. Ο εν λόγω σύντροφος είχε συρθεί με ένα υποπολυβόλο πλησιάζοντας προς τα εδώ και πυροβόλησε από μια κάλυψη εναντίον των Άγγλων. Μπορέσαμε να

εκμεταλλευτούμε στο σημείο αυτό τον αιφνιδιασμό των Άγγλων και να διαφύγουμε. Οδηγηθήκαμε έπειτα σε έναν χώρο περίθαλψης τραυματιών και την επόμενη ημέρα αναχωρήσαμε.

Σελίδα 142 (περίληψη)

Στρατιωτικό έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς γραφείο Πρωτόκολλου Πεζικού με ημερομηνία 10 Ιουλίου 1941. Αφορά στην αποστολή αντίγραφου της ένορκης κατάθεσης του ανθυποσμηνία Homuth αναφορικά με την παραβίαζοντας το διεθνές δίκαιο στάση των βρετανικών στρατευμάτων και άμαχου πληθυσμού στην Κρήτη.

Σελίδα 143 (περίληψη)

Έγγραφο του πταισματοδικείου στο Halberstadt με ημερομηνία 26 Ιουνίου 1941. Αφορά στην παράδοση αποδεικτικών στοιχείων.

Σελίδα 144 (περίληψη)

Αντίγραφο εγγράφου από στρατοδίκη στρατιωτικού δικαστηρίου της Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού -υπηρεσία Διερεύνησης Παραβίασης Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 4.6.1941.

Αφορά στην αποστολή ενόρκων καταθέσεων περί παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου κατά Γερμανών στρατιωτών.

Σελίδες 145-148 (περίληψη)

Αντίγραφο στρατιωτικού εγγράφου από την Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση προς γραφείο Πρωτόκολλου Πεζικού, με ημερομηνία 14.6.1941.

Αφορά στην αποστολή αντιγράφων πρωτοκόλλων ενόρκων καταθέσεων -σε χειρόγραφη μη ευανάγνωστη μορφή- αναφορικά με την παραβίαση Διεθνούς Δικαίου από τα αγγλικά στρατεύματα στην Κρήτη.

Σελίδες 149-150 (περίληψη)

Έγγραφο από την Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση προς γραφείο Πρωτόκολλου Πεζικού, με ημερομηνία 21.6.1941.

Αφορά στην αποστολή αντιγράφων πρακτικών περί παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου από τα αγγλικά στρατεύματα.

Σελίδες 151-158 (περίληψη-μετάφραση)

Αντίγραφο εγγράφου από το στρατιωτικό δικαστήριο 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού -υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία από 31.5.1941.

Αφορά στην αποστολή ενόρκων καταθέσεων του σώματος αλεξιπτωτιστών περί παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου από Βρετανούς στρατιώτες κατά Γερμανών αλεξιπτωτιστών.

Η πρώτη του ανθυποσμηνία 9ου λόχου Συντάγματος Εφόδου Hans Brueck. Φέρει την ημερομηνία 28.5.1941.

(μετάφραση)Επί του θέματος:

Όταν ριχθήκαμε την 20.5.1941 δεχθήκαμε αμέσως σφοδρά πυρά απ' όλες τις πλευρές δυτικά του Μάλεμε στην Κρήτη. Κατευθυνθήκαμε σε ένα κοίλωμα και είχαμε σκοπό να περιμένουμε ως το βράδυ. Ήθελα από το εκεί να συνεχίσω πριν το βράδυ για να φτάσω στη γερμανική θέση, προχωρήσαμε όμως μόνο 200 μέτρα, καθώς έπρεπε να

κρυφτούμε ξανά για να μην καταστούμε θύματα των Άγγλων. Στη συνοδεία μου βρίσκονταν ο υποσμηνίας Hillmann του 9ου λόχου Συντάγματος Εφόδου. Οι Άγγλοι μας ακολούθησαν και αιχμαλώτισαν τον εν λόγω υποσμηνία. Εγώ ο ίδιος κατόρθωσα να κρυφτώ κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη με εντοπίσουν. Από μια απόσταση 3-4 μέτρων είδα ότι έριξαν τον Hillmann με την πλάτη στο έδαφος και τον πυροβόλησαν στο στόμα με πιστόλι. Τούτο συνέβη λίγο πριν τις 20:00. Δεν κατάφερα να διακρίνω εάν αυτοί που κακοποίησαν τον υποσμηνία Hillmann ήταν Άγγλοι, Αυστραλοί ή Νεοζηλανδοί στρατιώτες. Μπόρεσα να διαπιστώσω ότι μιλούσαν αγγλικά και δεν ήταν δεν ήταν μάλλον Έλληνες. Κατόπιν, άφησαν τον υποσμηνία Hillmann στο έδαφος και έψαχναν εμένα. Δεν με εντόπισαν όμως. Έπειτα απομακρύνθηκαν, φρόντισα τον Hillmann και μερίμνησα να μεταφερθεί στον χώρο περίθαλψης τραυματιών. Δεν τον ξαναείδα από τότε και δεν γνωρίζω εάν σήμερα ζει. Γνωρίζω μόνο ότι είχε σοβαρά τραυματιστεί από σφαίρα, δεν είχε καθόλου πλέον δόντια και επίσης δεν με αναγνώριζε κατά διαστήματα. Σημειώνω ακόμα ότι δεν βάλλαμε με πυρά εναντίον των στρατιωτών οι οποίοι κακοποίησαν τον εν λόγω υποσμηνία, επειδή δεν είχαμε καθόλου πυρομαχικά.

(περίληψη) Ακολουθεί η ένορκη κατάθεση του ανθυποσμηνία Karl-Heinz Lyx. Φέρει την ημερομηνία 28.5.1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Βρέθηκα την 22.5.1941 στον Σταθμό Πρώτων Βοηθειών του Κλιμακίου Δύση πλησίον του Μάλεμε. Εκεί, είχε μεταφερθεί ένας τραυματίας αλεξιπτωτιστής (υποσμηνίας), το όνομα του οποίου δεν γνωρίζω. Ανέφερε ότι είχε αιχμαλωτιστεί από τους Άγγλους. Του είχαν τοποθετήσει ένα πιστόλι στο στόμα. Πάτησαν τη σκανδάλη του όπλου και έπειτα τον άφησαν να βαδίζει έχοντας σοβαρά τραυματιστεί. Ο κακοποιημένος σύντροφος ήταν βαριά τραυματισμένος και δεν μπορούσε να γίνει καθόλου κατανοητός. Εξέφρασε ρητά ότι επρόκειτο για Άγγλους.

Σελίδες 159-160 (περίληψη)

Στρατιωτικό έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς τον υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας, με ημερομηνία 13.11.1941.

Αφορά στην αποστολή αντιγράφου ένορκης κατάθεσης του ανθυποσμηνία Hans Brueck ως προς την περαιτέρω διερεύνηση της περίπτωσης κακοποίησης του υποσμηνία Hillmann.

Σελίδες 161-163 (περίληψη)

Στρατιωτικό έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς το υπουργείο Εξωτερικών με ημερομηνία 13.11.1941. Αφορά στην εντολή περαιτέρω διερεύνησης περιπτώσεων παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου στην Κρήτη.

Σελίδα 164 (περίληψη)

Αντίγραφο εγγράφου από στρατοδίκη της 12ης Στρατιάς προς την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού με ημερομηνία 28.5.1941. Αφορά στην αποστολή δύο (2) ένορκων καταθέσεων σχετικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου στην Κρήτη και τη μετακίνηση δύο στρατοδικών της Αεροπορίας στο νησί για τη λήψη περαιτέρω καταθέσεων.

Σελίδες 165-166 (περίληψη-μετάφραση)

Έκθεση του 690ου λόχου προπαγάνδας.

(μετάφραση)Σαδιστές δολοφόνοι συμμορίτες!

Βρετανοί κτήνη βασάνισαν Γερμανούς στρατιώτες και βεβήλωσαν τα πόματα τους.
Τέλη Μαΐου. Αναφέρθηκε ήδη ότι συγκεκριμένα τμήματα των βρετανικών ενόπλων δυνάμεων στην Κρήτη συμπεριφέρθηκαν τόσο βάρβαρα όπως οι χειρότεροι φονιάδες και εκδήλωσαν πρωτόγονα ανθρωπίνα ένστικτα εναντίον αβοήθητων Γερμανών στρατιωτών. Τούτες οι σατανικού χαρακτήρα πράξεις επιβεβαιώνονται από την κατάθεση του ανθυποσημνία «Β» των αλεξιπτωτιστών.

Ο Β τραυματίστηκε λίγο μετά την αποβίβαση του. Μετά από πολλές ώρες τον μετέφερε ο υποσημνίας τραυματιοφορέας Η σε ένα χαράκωμα. Εκεί, περικυκλώθηκαν και οι δύο από βρετανικά στρατεύματα. Ο τραυματιοφορέας πιάστηκε αιχμάλωτος, ενώ ο Β κατόρθωσε να συρθεί 7 μέτρα προς κάποιους αγκαθωτούς θάμνους. «20 περίπου Άγγλοι» ανέφερε ο Β «περικύκλωσαν τον αιχμάλωτο. Άκουσα πόσο δυνατά αναστέναζε και είδα έπειτα ότι τον πήραν, τον ξάπλωσαν κατά μήκος και τον πυροβόλησαν μέσα στο στόμα. Είχα μια απίστευτη οργή μέσα μου, επειδή δεν είχα πλέον καθόλου πυρομαχικά και εκ τούτου δεν μπορούσα πλέον να βοηθήσω. Οι Άγγλοι με έψαχναν κατά τη διάρκεια όλης της νύχτας. Λίγο πριν το πρωί σύρθηκα προς τον εκεί σύντροφο μου. Μας βρήκαν έπειτα άλλοι αλεξιπτωτιστές και μας μετέφεραν στο χώρο Πρώτων Βοηθειών».

Το πιο τερατώδες που έπραξαν οι Βρετανοί στρατιώτες έως τώρα σε τούτο τον πόλεμο, γνωστοποιείται από την κατάθεση του υπαξιωματικού W «Στις 21 Μαΐου βρήκαμε ο υπαξιωματικός Η και εγώ κατά την προέλαση προς... σε ένα σπίτι 3 αλεξιπτωτιστές δεμένους σε καρέκλες με κομμένο το λαιμό. 2 χιλιόμετρα περίπου μετά παρατηρήσαμε σε ένα κατά πολύ προεξέχον κλαδί ενός χαμηλού δέντρου να κρέμονται 7 αλεξιπτωτιστές. Ήταν απαγχονισμένοι με τις ζώνες τους. Σε κάποιος έλειπε το χέρι ή το πόδι. Όλοι ήταν χτυπημένοι με μαχαίρι και εκτός αυτού κατατρυπημένοι με σφαίρες πιστολιού, από το κεφάλι έως το υπογάστριο».

Δεν υπάρχουν καθόλου λόγια να στηλιτεύσει κάποιος τούτο το φονικό παραλήρημα των σαδιστών δολοφόνων συμμοριτών. Εδώ εκτονώθηκαν τα αχαλίνωτα βίαια πάθη όπως απέκτησαν μια τραγική δημοσιότητα κάποτε στην Ινδία και Ιρλανδία. Η Γερμανία όμως δεν είναι ανυπεράσπιστα όπως οι χώρες αυτές, αλλά είναι σε θέση να προσάγει ενώπιον της δικαιοσύνης τις συμμορίες αυτές που σπείρουν το θάνατο.

Σελίδες 167-168 (περίληψη)

Έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς τον υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Πολεμικής Αεροπορίας, με ημερομηνία 10 Ιουνίου 1941.

Αφορά στις προαναφερόμενες ένορκες καταθέσεις περί παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου από Άγγλους στρατιώτες στην Κρήτη και την κλήτευση 4 μελών του γερμανικού στρατού (καταγράφονται ονόματα) ως μάρτυρες κατηγορίας.

Σελίδες 169-170 (περίληψη)

Στρατιωτικό έγγραφο από τον υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού -υπηρεσία διερεύνησης παραβίασης Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 18.6.1941.

Αφορά στην υποβολή ενόρκων καταθέσεων από μέλη του σώματος Γερμανών Αλεξιπτωτιστών (καταγράφονται ονόματα) σχετικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου από Άγγλους στρατιώτες στην Κρήτη.

Σελίδες 171-212 (περίληψη-μετάφραση)

Αντίγραφο στρατιωτικού εγγράφου από το στρατιωτικό δικαστήριο της 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας προς την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού-υπηρεσία Διερεύνησης Παραβιάσεων Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 31.5.1941.

Περιέχει επτά (7) ένορκες καταθέσεις Γερμανών αλεξιπτωτιστών αναφορικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου από Βρετανούς στρατιώτες στην Κρήτη.

Η πρώτη -σε στενόγραφο και δακτυλογραφημένη μορφή- από τον ανθυποσμηνία Fritz Terjung 10ου λόχου Συντάγματος Εφόδου. Φέρει την ημερομηνία 28 Μαΐου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Μαζί με αρκετούς συντρόφους μου κατέλαβα, την 20.5.1941, ένα σπίτι στα περίχωρα του Μάλεμε. Το υπερασπίσαμε εναντίον των Άγγλων που ήθελαν να το καταλάβουν. Κατά το μεσημέρι, λίγο πριν την αγγλική επίθεση, είδα στην ακτή, σε μια απόσταση 300 μέτρων, έναν αλεξιπτωτιστή ο οποίος φαίνονταν τραυματισμένος επειδή διαφορετικά θα ερχόταν προς το μέρος μας, να σηκώνεται και να πλησιάζει τους Άγγλους. Παραδόθηκε σ' αυτούς. Παρατήρησα ότι Γερμανός στρατιώτης έβγαλε την πουκαμίσια του και τη φόρεσε ένας Άγγλος. Ακούσαμε έπειτα έναν πυροβολισμό και τον είδαμε να πέφτει κάτω. Όταν πλησιάσαμε αργότερα ήταν νεκρός. Απ' όσο μπορέσαμε να διαπιστώσουμε σχετικά με τους αντίπαλους που έπραξαν τούτο, επρόκειτο για Αυστραλούς.

(περίληψη) Η δεύτερη -σε στενόγραφο και δακτυλογραφημένη μορφή- από τον υπαξιωματικό Willi Wall. Φέρει την ημερομηνία 26 Μαΐου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Αναχώρησα την 19.5.1941 με το μηχανοκίνητο σκάφος «S 3» από το λιμάνι του Πειραιά με κατεύθυνση την Κρήτη. Η μοίρα αποτελείτο 17 σκάφη και συνοδευόταν, όσο γνωρίζω, από μια ιταλική τορπιλάκατο. Τη νύχτα της 21. προς 22.5.41 δέχθηκε η νηοπομπή μας επίθεση από μονάδες του αγγλικού στόλου. Συνέβη 5 περίπου ναυτικά μίλια απόσταση από τα βόρεια παράλια της Κρήτης. Η μονάδα του αγγλικού στόλου αποτελούταν, κατά την εκτίμηση μου, από 6 πλοία, εκ των οποίων μάλλον 4 αντιτορπιλικά και 2 καταδρομικά. Αφότου εντοπίστηκε το σκάφος μας από έναν προβολέα ενός αγγλικού πολεμικού πλοίου, δημιουργήθηκε μια γενική αναταραχή. Δόθηκε η διαταγή να ετοιμαστούν οι φουσκωτές λέμβοι. Στο ενδιαμέσο χρονικό διάστημα δέχθηκε ένα ακολουθώντας σκάφος τις οβίδες του εχθρικού πυροβολικού και έπιασε φωτιά στη πρόμνη. Αφότου κανονιοβολήθηκε επίσης το σκάφος μας, έπεσα στη θάλασσα καθώς ρίχθηκαν 2 φουσκωτές λέμβοι στο νερό. Στο σκάφος μας υπήρχαν 76 συνολικά άνδρες, εκ των οποίων 21 έπεσαν στη θάλασσα ή εκσφενδονίστηκαν. Έφτασα κολυμπώντας σ' ένα φουσκωτό και μπήκα μέσα σκαρφαλώνοντας. Εκεί, βρίσκονταν συνολικά 7 άνδρες, δηλαδή ο ανθυποσμηνίας Moeller, ο ασυρματιστής Droppens, ο ανθυποσμηνίας Burkhardt, ο υποσμηνίας Rudat, ο ασυρματιστής Weissweiler όπως και ο υπαξιωματικός Gebhardt, ανήκοντας όλοι συνολικά στο λόχο μου (7η Αερομεταφερόμενη Μεραρχία). Λίγη ώρα αφότου βρέθηκα στη σωστική λέμβο, το σκάφος μας τέθηκε εκτός ορατότητας. Επειδή το πλοiάριο μας φωτιζόνταν πάρα πολύ δυνατά από τον προβολέα, καταβάλαμε προσπάθεια να απομακρυνθούμε απ' αυτό, κάτι που το καταφέραμε. Μετά από 2 ώρες περίπου εντοπιστήκαμε από τον προβολέα ενός αγγλικού πολεμικού πλοίου και δεχθήκαμε πυρά πολυβόλων και πυροβόλων. Πέσαμε όλοι κάτω στη φουσκωτή λέμβο για να δημιουργήσουμε την εντύπωση ότι ήταν μη επανδρωμένη. Ακούγαμε καθαρά τις σφαίρες να σφυρίζουν πάνω μας και τα πυρά των πυροβόλων να πέφτουν στο νερό πολύ κοντά μας. Ωστόσο, ούτε η βάρκα χτυπήθηκε ούτε κάποιος από τους επιβαίνοντες. Η θάλασσα αγρίεψε εν

τω μεταξύ, έτσι ώστε χανόμασταν πολύ συχνά σε βουνά κυμάτων. Επειδή το αγγλικό πολεμικό πλοίο υπέθεσε μάλλον ότι η λέμβος ήταν άδεια, έπαυσε τη ρίψη πυρών. Κατά τη διάρκεια που το αγγλικό πολεμικό πλοίο έβαλλε εναντίον μας, δέχθηκε το ίδιο πυρά από την ιταλική τορπιλάκατο. Ύστερα από τούτο έπαυσε το αγγλικό πολεμικό πλοίο να βάλλει εναντίον μας και έστρεψε τα πυρά του προς το ιταλικό πολεμικό σκάφος. Στο χρονικό αυτό σημείο βρεθήκαμε εκτός της ορατότητας του πολεμικού πλοίο των Άγγλων και κατευθυνθήκαμε εν συνεχεία προς δυσμάς. Παρατήρησα ακόμα ότι τα αγγλικά πολεμικά σκάφη συνέχιζαν να φωτίζουν με τον προβολέα μακριά τον ορίζοντα και έβαλλαν εναντίον των πλοίων μας, ορισμένα εκ των οποίων έπιασαν φωτιά. Διέκρινα ακόμα πως ένα αγγλικό πολεμικό πλοίο επιτέθηκε σε ένα δικό μας σκάφος και άνοιξε πυρ κατά αυτού από πάρα πολύ κοντινή απόσταση. Είδα επίσης ότι δεξιά και αριστερά του πλοίου ρίχνονταν πυρά πολυβόλων και τροχιοδεικτικά πυρά Α/Α. Δεν μπόρεσα να διαπιστώσω εξαιτίας του σκοταδιού και της θαλασσοταραχής εάν υπήρχαν ακόμα άνδρες στο νερό ή φουσκωτές λέμβοι δίπλα στο πλοίο.

Τις επόμενες επίσης ώρες εντοπιζόμασταν συχνά από τους προβολείς του αγγλικού πολεμικού σκάφους, δεν έβαλλαν ωστόσο με πυρά εναντίον μας, επειδή είχαμε ριχτεί κάτω στη λέμβο ή μάλλον επειδή αναζητούσαν μεγαλύτερου μεγέθους πλοία.

Επειδή δεν γνωρίζαμε τη θέση μας και ο άνεμος μας είχε κατευθύνει προς ανατολάς, αφεθήκαμε να παρασυρθούμε και είδαμε το πρωί της 22.5.41 να βρίσκεται μπροστά μας, σε απόσταση των 7 περίπου ναυτικών μιλίων, η Κρήτη. Κατά τη διάρκεια της νύχτας περισυλλέξαμε 4 ακόμα συντρόφους από ένα άλλο σκάφος. Οι σύντροφοι, το όνομα των οποίων μου είναι άγνωστο, μου διηγήθηκαν ότι σχεδίαζαν να κολυμπήσουν προς το πολεμικό πλοίο και κάνουν εκεί αισθητή την παρουσία τους για να τους παραλάβει. Παραιτήθηκαν όμως από τη σκέψη τούτη, όταν πρόσεξαν ότι το πλοίο το οποίο θεώρησαν ως ιταλικό ήταν στην πραγματικότητα το αγγλικό, το οποίο άνοιξε πυρ τόσο κατά των λαστιχένιων λέμβων όσο και αυτών που βρίσκονταν στο νερό και επέπλεαν. Μας παρέλαβε το πρωί ένα μικρό σε μέγεθος σκάφος με γερμανικό πλήρωμα και οδηγήθηκα στο νησί της Μήλου, αφότου προστέθηκαν σε μας ακόμα ορισμένες λέμβοι με 4 τραυματίες στρατιώτες οι οποίοι είχαν υποστεί εγκαύματα.

(περίληψη) Η Τρίτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- από τον σκαπανέα 4ου λόχου 7ου τάγματος Μηχανικού Αλεξιπτωτιστών Guenter Konofol. Φέρει την ημερομηνία 28 Μαΐου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Μεταφέρθηκα την 21.5.1941 με 20 περίπου συντρόφους σε ένα ξέφωτο το οποίο είχε διαμορφωθεί ως χώρος Πρώτων Βοηθειών. Οι 20 στρατιώτες που βρίσκονταν εκεί, ήταν λίγο πολύ βαριά τραυματισμένοι. Βρισκόμασταν εκεί χωρίς προστασία, επειδή ο λόχος μας είχε ήδη στις 21.5 αναχωρήσει. Μαζί μας βρίσκονταν κάποιοι αιχμάλωτοι Έλληνες που μας φρόντισαν και μας συμπεριφέρθηκαν καλά. Στις 21 και 22.5 ήρθαν, ωστόσο, πολλές φορές την ημέρα κάτοικοι της Κρήτης οι οποίοι έφεραν μαζί τους τα οπλοπολυβόλα μας, καραμπίνες και ένα αγγλικό πολυβόλο. Από μεγάλη απόσταση άρχισαν να βάλλουν εναντίον του ξέφωτου, πλησίαζαν ολοένα και περισσότεροι και διείσδυσαν τελικά στην κατασκήνωση. Εκεί, τοποθέτησαν το πολυβόλο και έβαλλαν πολλές φορές. Ένας στρατιώτης σκοτώθηκε από τα πυρά.

(περίληψη) Η τέταρτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- από τον ανθυποσημηνία Erich Spies 9ου λόχου 3ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών. Φέρει την ημερομηνία 28 Μαΐου 1941.

(μετάφραση)Επί του θέματος:

Την 20.5.41 παρατήρησα αμέσως μετά την προσεδάφιση στην Κρήτη ότι ένας Έλληνας στρατιώτης είχε τρυπήσει με τη ξιφολόγχη του στα πλευρά και στο κεφάλι έναν κρεμασμένο από το αλεξιπτωτο του σε δέντρο αλεξιπτωτιστή ο οποίος ήταν ήδη νεκρός. Κατόπιν σκότωσα τον Έλληνα στρατιώτη.

(περίληψη) Η Πέμπτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του αλεξιπτωτιστή 4ου λόχου 3ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών Richard Sperb. Φέρει την ημερομηνία 28 Μαΐου 1941.

(μετάφραση)Επί του θέματος:

Όταν προσεδάφιστήκαμε την 20.5.41, αντιπαρατεθήκαμε με Έλληνες στρατιώτες. Ήταν νοτιοδυτικά του Ηρακλείου. Εκεί, είδα ότι Γερμανοί αλεξιπτωτιστές κρέμονταν με τα αλεξίπτωτα τους στα δέντρα νεκροί. Τα πτώματα ήταν ξεκάθαρα ακρωτηριασμένα έχοντας τα κεφάλια τους τρυπηθεί με ξιφολόγχες. Η θέα ήταν τόσο αποτροπιαστική ώστε σκεπάσαμε πριν εν συνεχεία αποχωρήσουμε τους συντρόφους μας με τα αλεξίπτωτα. Επειδή στην περιοχή βρίσκονταν Έλληνες στρατιώτες, συμπεραίνω ότι αυτοί κακοποίησαν τους νεκρούς μας συντρόφους.

(περίληψη) Η έκτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του υποδεκανέα Heinz Michel 9ου λόχου 2ου τάγματος 100ου Συντάγματος Ορεινών Κυνηγών Heinz. Φέρει την ημερομηνία 28 Μαΐου 1941.

(μετάφραση) Την 24.5.41 εντόπισα στην Κρήτη, στον κήπο ενός χωριού πλησίον του Ηρακλείου έναν νεκρό αλεξιπτωτιστή ο οποίος έφερε ένα μικρού μεγέθους τραύμα από σφαίρα στο μάγουλο και του οποίου το πάνω μέρος του κρανίου του είχε βιαίως αφαιρεθεί. Τα παπούτσια του έλλειπαν και κείτονταν πιθανώς κάποιες ημέρες εκεί. Άκουσα επίσης, αλλά δεν το είδα ο ίδιος ότι Γερμανοί αλεξιπτωτιστές εντοπίστηκαν καρφωμένοι στο θώρακα με τους ίδιους τους σουγιάδες αυτών. Δεν μπορώ να πω πλέον από ποιον το άκουσα.

(περίληψη) Η έβδομη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του Karl Knapp 9ου λόχου 3ου Συντάγματος Αλεξιπτωτιστών. Φέρει την ημερομηνία 28 Μαΐου 1941.

(μετάφραση)Επί του θέματος:

Λίγο μετά την προσεδάφιση, την 20.5.41, παρατήρησα ότι 2 άνδρες ενδεδυμένοι με πουκάμισο και μακρύ παντελόνι χτυπούσαν με τα κοντάκια των τυφεκίων τους έναν εκ των στρατιωτών μας. Όταν αργότερα πλησιάσαμε ήταν ο σύντροφος νεκρός και διακρίναμε ότι το κρανίο του είχε εντελώς συνθλιβεί. Δεν μπόρεσα να διαπιστώσω εάν οι ξένοι αυτοί άνδρες ήταν Άγγλοι στρατιώτες ή κάτοικοι Κρήτης.

Σελίδες 213-228 (περίληψη-μετάφραση)

Έγγραφο από το στρατιωτικό δικαστήριο 7ης Αερομεταφερόμενης Μεραρχίας προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού-υπηρεσία Διερεύνησης Παραβίασης Διεθνούς Δικαίου, με ημερομηνία 11.6.1941.

Περιέχει τρεις (3) ένορκες καταθέσεις αναφορικά με την παραβίαση του Διεθνούς Δίκαιου από Βρετανούς στρατιωτών εις βάρος Γερμανών αλεξιπτωτιστών.

Η πρώτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του υπαξιωματικού Alfred Buchleitner 2ου τάγματος 85ου Συντάγματος Ορεινών Κυνηγών. Φέρει την ημερομηνία 6 Ιουνίου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Βρισκόμουν στο σκάφος αρ. 5 που είχε αποπλεύσει στις 20 Μαΐου 1941 από Χαλκίδα με προορισμό την Κρήτη. Στις 22 Μαΐου 1941 το σκάφος μας, το οποίο είχε απομακρυνθεί από τα υπόλοιπα σκάφη, δέχθηκε τα πυρά 6 πολεμικών πλοίων. 40 στρατιώτες πηδήξαμε στο νερό και δεχόμασταν για 20 περίπου λεπτά εκεί τα πυρά πολυβόλων των αγγλικών πολεμικών πλοίων. Μερικοί από τους συντρόφους μου σκοτώθηκαν στο σημείο αυτό. Όταν κατορθώσαμε στο τέλος να σωθούμε επιβιβασμένοι στις φουσκωτές λέμβους, ήμασταν μόνο 30 περίπου άνδρες. Η ναυαγοσωστική λέμβος, πάνω στην οποία μπόρεσα να σωθώ, δέχθηκε επίσης πυρά.

(περίληψη) Η δεύτερη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του υπαξιωματικού Friedel Gumpfer 2ου τάγματος 2ου Συντάγματος Αλεξιπρωτιστών. Φέρει την ημερομηνία 6 Ιουνίου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Προσεδαφίστηκα στις 26 Μαΐου 1941 στα Χανιά Κρήτης. Πλησίον των Χανίων εντόπισα νεκρούς αλεξιπρωτιστές στους οποίους είχε αφαιρεθεί ένα μέρος της στρατιωτικής τους φόρμας. Είχαν κοπεί εν μέρει τα χέρια τους και είχαν τρυπηθεί τα μάτια. Επρόκειτο για 10-15 αλεξιπρωτιστές που είδα στην κατάσταση αυτή.

(περίληψη) Η τρίτη -σε στενόγραφη και δακτυλογραφημένη μορφή- του ανθυποσημηνία Ulrich Lorenz 1ης Πυροβολαρχίας Αλεξιπρωτιστών. Φέρει την ημερομηνία 6 Ιουνίου 1941.

(μετάφραση) Επί του θέματος:

Προσεδαφίστηκα στις 22 Μαΐου 1941 δυτικά των Χανίων. Πλησίον του στα 500 μέτρα απόσταση παρακείμενου χωριού εντόπισα 25 περίπου αλεξιπρωτιστές οι οποίοι κρέμονταν ακόμα στα αλεξιπτωτά τους και είχαν στην πλειοψηφία τους πυροβοληθεί στο κεφάλι. Τα μάτια τους είχαν τρυπηθεί. Βρίσκονταν εκεί εν μέρει χωρίς τη στρατιωτική τους φόρμα. Παρατήρησα ότι στους αλεξιπρωτιστές, οι οποίοι φόραγαν ακόμα τη φόρμα τους, είχαν ληστέψει τις τσέπες.

Σελίδες 229-233 (περίληψη-μετάφραση)

Έγγραφο από στρατοδίκη της 12ης Στρατιάς προς Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού με ημερομηνία 13.6.1941. Περιέχει δύο (2) συνημμένες ένορκες καταθέσεις από το Σισμανόγλειο νοσοκομείο αναφορικά με την παραβίαση Διεθνούς Δικαίου στην Κρήτη.

Η πρώτη του υποδεκανέα Josef Hager 6ου λόχου 85ου Συντάγματος Ορεινών Κυνηγών. Φέρει την ημερομηνία 11 Ιουνίου 1941.

(μετάφραση) Κατά τη διάρκεια της μετακίνησης στην Κρήτη δέχθηκε το ψαροκάικο μας τα πυρά 4-5 πλοίων του αγγλικού στόλου. Δέχθηκα σφαίρα, διαπερνώντας την κάτω γνάθο και ρίχτηκα με άλλους συντρόφους στη θάλασσα κατόπιν της εντολής «όλοι στο νερό». Καθώς ήμασταν 200 μέτρα περίπου απόσταση από το καΐκι μας, δέχθηκα στο νερό τα πυρά αγγλικών πολυβόλων.

(περίληψη) Η δεύτερη του δεκανέα Karl Kliebisch 8ης πυροβολαρχίας 2ου Συντάγματος Α/Α. Φέρει την ημερομηνία 11 Ιουνίου 1941

(μετάφραση) Το πρωί της 22.5.41 και ώρα 9:30 δεχθήκαμε κατά την πορεία προς Κρήτη επίθεση από 5 αγγλικά καταδρομικά, στα μισά περίπου της διαδρομής μεταξύ Κρήτης και Μήλου. Το σκάφος μας δέχθηκε εκεί κάμποσες ομοβροντίες βλημάτων και έπρεπε να πέσουμε στη θάλασσα. Ένα μέρος κατέφυγε στις φουσκωτές λέμβους, το μεγαλύτερο μέρος έπλεε στη θάλασσα. Βρέθηκα εξαιτίας της πληγής μου σε μια φουσκωτή λέμβο. Κατόπιν, οι Άγγλοι πυροβολούσαν εναντίον των κινούμενων στο νερό ανδρών και των λεμβών από 2 έως 300 μέτρα απόσταση. Εκεί, χτυπήθηκαν κάμποσοι σύντροφοι και ορισμένοι βυθίστηκαν κατόπιν, όπως ο ίδιος παρατήρησα. Τα πυρά εναντίον των βρισκόμενων στη θάλασσα ανδρών διήρκεσαν 15-20 λεπτά.

Σελίδα 234 (περίληψη)

Έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς το γραφείο Πρωτοκόλλου Πεζικού, με ημερομηνία 3.7.1941. Αφορά στην αποστολή αντίγραφων πρακτικών περί παραβίασης Διεθνούς Δικαίου από τις αγγλικές ναυτικές δυνάμεις.

Σελίδα 235 (περίληψη)

Έγγραφο από την Ανώτατη Διοίκηση Γερμανικού Στρατού προς υπουργό Αεροπορίας και Ανώτατο Διοικητή Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας, με ημερομηνία 2.10.1941. Αφορά στην αποστολή εκθέσεων της Ειδικής Επιτροπής Εγκληματολογικής Αστυνομίας στην Κρήτη.

Σελίδα 236 (περίληψη)

Χειρόγραφη σελίδα με ημερομηνία 9/5/41. Αφορά στην παραλαβή από τον Μύρωνα Σαμαριτάκη ενός τυφεκίου τύπου Μάουζερ και ποσότητας σφαιρών (100).